

INTERNATIONELLA
HANDELSHÖGSKOLAN
HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING

Identitetskravet och passkravet

En rättsfallsanalys kring målen UM 8296-09 och UM 1014-09

Filosofie kandidatuppsats i Affärsjuridik (förvaltningsrätt)

Författare: Elvira Hasaj

Handledare: Ida Abramsson

Framläggningsdatum 2011-12-07

Jönköping 2011

Kandidatuppsats i Affärsjuridik (förvaltningsrätt)

Titel:	Identitetskravet och passkravet En rättsfallsanalys kring målen UM 8396-09 och UM 1014-09
Författare:	Elvira Hasaj
Handledare:	Ida Abramsson
Datum:	2011-12-07
Ämnesord	Pass, identitet, familjeåterförening.

Sammanfattning

Genom målen UM 8296-10 och UM 1014-09 förtydligades det svenska passkravet. En utlänning som ansöker om att förenas med en anhörig i Sverige ska styrka sin identitet genom dokumentation. Med anhörig menas, maka, make, sambo, registrerat partnerskap, barn och nära anhöriga som har ingått i samma hushåll. För att förenas med en anhörig i Sverige uppställs ett villkor, ett krav på försörjning. Försörjningskravet innebär bl.a. att anknytningspersonen i Sverige har en bostad tillräckligt stor för sig själv, sin familj men också för den anhörige. Försörjningskravet omfattar inte alla anknytningspersoner. En ansökan om att förenas med anknytningspersonen i Sverige görs normalt från hemlandet, men kan ibland också ske efter inresa till Sverige.

Identitetskravet innebär att utlänningens identitet ska vara styrkt eller ha gjorts sannolik. Vid ansökan om anhöriginvandring krävs det att identiteten har styrkts genom skriftlig dokumentation. Det kan i vissa fall räcka med att identiteten gjorts sannolik men kan också undantas. Huruvida det räcker med att identiteten gjorts sannolik eller undantas helt beror på ansökningen och ärendet. Med skriftlig dokumentation menas pass- och resehandlingar men kan också innefatta andra typer av dokument som visar utlänningens identitet men dock genom en handling som godtas.

Migrationsöverdomstolen gav tydlig vägledning genom domen UM 8296-09 att om passkravet inte är uppfyllt, kan inte heller ett uppehållstillstånd beviljas såvida inte utlänningen är undantagen från passkravet. Vidare i domen UM 1014-09 fann Migrationsöverdomstolen att passkravet följer av både utlänningslagen och av familjeåterföreningsdirektivet och en ansökan utan pass där utlänningens identitet styrks inte kan beviljas.

Efter att kraven på identitet och pass är uppfylla är det frågan om vilket tillstånd som utlänningen ska beviljas. Det finns ett tidsbegränsat uppehållstillstånd och ett permanent uppehållstillstånd och vilket tillstånd som beviljas beror på omständigheterna i ärendet parallellt med lagstiftningen.

Följden av otillräcklig och godtagbar dokumentation har inneburit att anhöriga inte har förenats. Detta eftersom folkbokföringen har varit otillräcklig i vissa länder och att de handlingar som har lämnats in inte har styrkt identitet efter svensk lag, EU direktiv, föreskrifter eller liknande. Utlänningar som har ansökt om att förenas med familjemedlemmar i Sverige har fått lämna in de handlingar som de kan förmå sig till. Eftersom godtagbara handlingar inte finns har sökanden istället valt att lämna in en muntlig redogörelse, fotografier och andra handlingar. Handlingarna har fått ingå i en samlad bedömning för att sedan fastställa om utlänningen har gjort sin identitet styrkt. DNA analys används för att fastställa det släktskap som åberopas vid ansökan om anhöriginvandring och erbjuds under handläggningen på Migrationsverket om utredningen kring släktskapet inte är tillräckligt.

Identitetskravet och passkravet förtydligades genom mål från Migrationsöverdomstolen och hur respektive krav förhöll sig till varandra belystes också genom målen. Dock blev effekten inte riktigt som tänkt. Kraven som ställdes på utlänningarna är att anse som orimliga till förhållande av vart problemet egentligen ligger. Ett problem på statlig nivå kan inte enligt min mening ligga på den enskildes.

Bachelor's Thesis in Commercial and Tax Law (Administrative Law)

Title: Identity requirement and passport requirement
A legal case analysis on the objectives UM 8296-09 and UM 1014-09

Author: Elvira Hasaj

Tutor: Ida Abramsson

Date: 2011-12-07

Subject terms: **Passport, identity, family reunion.**

Abstract

Through the cases UM 8296-09 and UM 1014-09 the Swedish passport requirement has been clarified. An alien who applies to join relatives in Sweden have to prove their identity through documentation. Within the definition of relatives falls wife, husband, registered partnership, children and close relatives who have been part of the same household. To be able to join a relative in Sweden a condition is imposed a requirement for supply. The supply requirement includes that the sponsor in Sweden have a home, big enough for himself, his family hut also for the relative. The supply requirement is not imposed on all sponsors. An application to join the sponsor in Sweden is generally made before travelling to Sweden, but can sometimes also be done after entering Sweden.

The identity requirement implies that the alien's identity should be confirmed or have been made probable. When an alien applies for a family reunification it is required that the alien's identity is confirmed by written documentation. It can in some cases be enough if the alien's identity is made probable, but can also in some other cases is excluded. Whether it is enough that the identity has been confirmed or made probable or excluded depends on the application form and the matters in the case. Passports and travel documents are examples on written documentation but can also include other types of document as long as it gives the identity. The document has to be acceptable by the institute.

The Migration Court of Appeal gave clear guidance through the case UM 8296-09 that if the passport requirement is not achieved, nor can a permit be granted, unless the alien is exempted from the passport requirement. Furthermore, through the case UM 1014-09, the Migration Court of Appeal found that the passport requirement is a subject under both the Swedish alien law and the family reunification directive and that an application without an acceptable passport were the aliens identity has been confirmed cannot be granted. After the requirements for identity and passport are complete for the alien, the next question

which rises is which permit the alien should be granted. There is a temporary residence permit and a permanent residence permit and which permit the alien should be granted depend on the circumstances of the case in parallel with the law.

The consequences of inadequate and satisfactory documentation have meant that family members have not joined. This is because the population register in the alien's country has been insufficient and that the documents that have been submitted has not confirmed the identity to the satisfaction of the Swedish law, EU directives, regulations.

Aliens who have applied to join family members in Sweden have had to submit documents which they can bring. Due to the fact that aliens do not have the possibility to bring documents that are acceptable has instead chosen to submit other documents as for example photographs and give an oral presentation. The documents have been included in an overall assessment of all the documents and then determined whether the alien has made its identity confirmed. DNA analysis is used to determine the relationships invoked when applying for family reunification and is offered during the examination at the Board if the investigation into the relationship is not enough.

The identity and passport requirements were clarified by the cases from the Migration Court of Appeal and how the requirements related to each other was highlighted by the cases. However, the effect was not quite as intended. The requirement that was set for the aliens is according to me to be regarded as disproportionate to were the problem really lies. A problem at state level cannot be seen as the problems of an individual.

Innehåll

Förkortningslista.....	1
1 Inledning	1
1.1 Bakgrund.....	1
1.2 Syfte och avgränsning.....	2
1.3 Metod och material.....	2
2 Invandring	3
2.1 Allmänt	3
2.2 Anhöriginvandring	4
2.2.1 Anhöriga – vilka omfattas av benämningen	4
2.2.2 Försörjningskravet	6
2.2.3 Ansökningsförfarandet vid anhöriginvandring	8
3 Identitet	10
3.1 Allmänt om identitet.....	10
3.2 Identitetskravet.....	10
3.2.1 Styrkt identitet	11
3.2.1.1 UM 8325-10	12
3.2.1.2 UM 9536-10	13
3.2.1.3 Rättsligt ställningstagande angående kraven på klarlagd identitet och pass i ärenden om uppehållstillstånd	14
3.2.2 Sannolik identitet	14
3.3 Undantag från identitetskravet	15
4 Pass- och resehandlingar	16
4.1 Allmänt om pass.....	16
4.1.1 Hemlandspass	16
4.1.2 Resedokument.....	17
4.1.3 Främlingspass och provisoriska främlingspass	18
4.1.4 Kollektivpass.....	19
4.1.5 Provisoriska resehandlingar	20
4.2 Passkravet	20
4.3 Undantag från passkravet	20
5 Rättsfallen	22
5.1 UM 8296-09	22
5.1.1 Omständigheterna i målet.....	22
5.1.2 Migrationsöverdomstolens dom	22
5.2 UM 1014-09	23
5.2.1 Omständigheterna i målet.....	23
5.2.2 Migrationsöverdomstolens dom	23
6 Uppehållsrätt och uppehållstillstånd	25
6.1 Allmänt	25
6.2 Uppehållstillstånd på grund av familjeanknytning.....	26
6.2.1 Tidsbegränsat uppehållstillstånd.....	26
6.2.2 Permanent och fortsatt uppehållstillstånd	27
6.2.3 Särskilda skäl mot att bevilja uppehållstillstånd	27
6.3 Återkallelse av uppehållstillstånd	28

7 Släktskap	30
7.1 Allmänt	30
7.2 DNA.....	31
8 Analys	35
Referenslista	41

Förkortningslista

Art.	Artikel
DNA	Deoxyribonucleic acid.
EES	Ekonomiska Samarbetsområdet
EG	Europeiska Gemenskapen
EU	Europeiska Unionen
F.	Framåt
Id	Identitet
Jfr	Jämför
Kap.	Kapitel
Maj:t:s	Majestäten
MIG	Migrationsöverdomstolens dom
MIGRFS	Migrationsverkets föreskrifter
Prop.	Proposition
S.	Sida
S k	Så kallad
SOSFS	Socialstyrelsens föreskrifter - allmänna råd
SOU	Statens Offentliga utredningar
UM	Utlänningsmål
UN	Utlänningsnämnden
UtlF	Utlänningsförordningen
UtlL	Utlänningslag

I Inledning

I.1 Bakgrund

En utlänning som ansöker om att få komma till Sverige för att återförenas med sin familj ska enligt utlänningslagen(2005:716)(nedan; UtLL) styrka sin identitet och inneha ett pass. Passhandlingen används i den egenskapen att styrka utlänningens identitet. En utlänning kan ansöka om att få återförenas med make, sambo eller annan anhörig som bor i Sverige. De olika formerna av anknytning utgör området anhöriginvandring inom migrationsrätt. Identiteten är en viktig del för det fortsatta livet i Sverige och ett krav vid ansökning av bl.a. medborgarskap, bankkonton och rätt till pension.

Överinstansen, Migrationsöverdomstolen, har i ett flertal domar betonat kravet på pass för en utlänning vid inresa och vistelse till Sverige. I mål UM 8325-10 slog Migrationsöverdomstolen fast att identitetskravet finns i alla anknytningsärenden där ansökan inges före inresan till Sverige. Förändringar inom anknytningsärenden kom genom målen UM 8296-09 och UM 1014-09 där passkravet förtydligades. För att en utlänning ska få resa in till Sverige ska identiteten vara styrkt, vilket är en betoning av lagen. Problematiken i anknytningsärenden berör området för fastställande av identitet och godtagbara pass. För bl.a. barnfamiljer har praxisändringen medfört stora konsekvenser.¹ Minderåriga barn har enligt svensk rätt inte processbehörighet för att ansöka om att komma till anhörig i Sverige om inte vårdnadshavare eller annan ställföreträdare företräder barnet. För utlänningar från länder vars regim inte fungerar har praxisförändringen inneburit ett mer konkret hinder. Passhandlingar och identitetshandlingar godkänns inte i Sverige eftersom länderna inte har en behörig myndighet som utfärdar handlingarna.

Regeringen och Miljöpartiet ingick en ramöverenskommelse den 4 mars 2011 och ett av målen i överenskommelsen är att möta praxisförändringen inom anhöriginvandring genom en förändrad lagstiftning.² I vårbudgeten som presenterades den 20 september 2011 framgick det att åtgärder ska vidtas för att lösa problematiken med identitetskravet och passkravet inom anhöriginvandring.³ Den 1 juli 2012 förväntas en ny lag träda i kraft som ska lösa problemet om kravet på identitet och pass inom anhöriginvandring.

¹ Se härom; Regeringskansliet - <http://regeringen.se/sb/d/15080/a/175694> (22/9 2011) samt prop. 2011/12:1 Budgetproposition för 2012, UTGIFTSOMRÅDE 8, s. 41.

² Regeringskansliet - <http://regeringen.se/sb/d/10456/a/175607> (22/9 2011).

³ Regeringskansliet - <http://regeringen.se/sb/d/15080/a/175694> (22/9 2011).

1.2 Syfte och avgränsning

Syftet med denna uppsats är att analysera identitetskravet och passkravet utifrån målen UM 8296-09 och UM 1014-09, samt andra relevanta mål.

Följande frågeställningar kommer att aktualiseras i uppsatsen:

- Vad blev effekten för identitetskravet och passkravet efter domarna i målen UM 8296-09 och UM 1014-09?
- Hur förhåller sig identitetskravet till passkravet och hur blir effekten i praktiken?
- Är kraven rimliga?

Uppsatsen är avgränsad till att endast beröra området anhöriginvandring från länder utanför EU och Europeiska Ekonomiska Samarbetsområdet (nedan; EES) och därmed avskäras ifrån annan typ av invandring i den mån det är möjligt. En ytterligare avgränsning som görs i uppsatsen är efter hur ansökningar lämnas in. Uppsatsen kommer att beröra området då en utlänning söker sig till Sverige som anhörig på laglig väg. Proceduren för ansökningar av tidsbegränsat och permanent uppehållstillstånd kommer att beröras för att kunna uppnå syftet med uppsatsen.

1.3 Metod och material

För att uppsatsen syfte ska nås måste en grundläggande förklaring ges inom de olika delarna av anhöriginvandring. För att förstå och ge en mer konkret analys förklaras också de olika formerna av tillstånd som finns, ansökningsförfarande och förhållande mellan olika typer av dokument för att styrka sin identitet men också förhållandet till anknytningspersonen i Sverige. Vidare kommer också de olika typerna av resehandlingar och pass att förklaras och fördjupas, samt möjligheterna till att bevisa släktskapet mellan utlänningen och anknytningspersonen i Sverige. Uppsatsens utredning kommer att avslutas med en analys.

2 Invandring

2.1 Allmänt

Sverige för en migrations- och asylpolitik vilket vidare grenas ut mot mer specifika områden. Denna politik har som mål att säkerställa en hållbar migrationspolitik genom att underlätta rörligheten över gränser, tillvaratar och beaktar migrationens utvecklingseffekter, främjar arbetskraftsinvandring samt fördjupar det europeiska och internationella samarbetet. Migrationspolitikens inriktning läggs fram av regeringen och riksdagen men Migrationsverket ansvarar för invandrings-, flykting-, återvändnings- och medborgarskapsfrågor.⁴ Inom asylpolitiken har Sverige ett ansvar att skapa en human flyktingpolitik och att vara en fristad för de som flyr undan förföljelse, förtryck med mera. Det skydd som erbjuds flyktingarna i svensk asylpolitik framgår i bl.a. utlänningslagen.⁵ Vissa ändringar gjordes i utlänningslagen i syfte att anpassas till skyddsdirektivet(2004/83/EG)⁶ och asylprocedurdirektivet(2005/85/EG)⁷ Dock kommer asylpolitik och kvotflyktingar inte att behandlas djupare i uppsatsen eftersom det faller utanför ämnet och syftet.

Människor har av olika skäl sökt sig till Sverige och som tidigare nämnts har en del människor sökt sig till Sverige på grund av förföljelse, förtryck, krig mm. En del människor har sökt sig till Sverige för en bättre framtid, att arbeta och kunna försörja sig, medan andra har sökt sig hit för att återförenas med sina anhöriga. I Sverige har vi tre olika kategorier av invandring inom migrationen; arbetskraftsinvandring, övrig invandring och anhöriginvandring.⁸ Reglerna för arbetskraftsinvandring har blivit lättare sedan 15 december 2008. Det innebär att det är lättare för arbetsgivare att anställa utlänningar från tredje land. Arbetskraftsinvandring är ett av områden inom migrationspolitiken som inte kommer att behandlas djupare eftersom området faller utanför uppsatsens syfte.⁹ Med övrig invandring innefattas unionsmedborgare och deras familjemedlemmar att fritt röra sig inom en medlemsstat och rätt att uppehålla sig i en medlemsstat. Genom rörlighetsdirektivet(2004/38/EG)¹⁰

⁴ Se härom; Regeringskansliet - <http://regeringen.se/sb/d/9685> (17/9 2011).

⁵ Se härom; regeringskansliet - <http://regeringen.se/sb/d/9688> (17/9 2011).

⁶ Rådets direktiv 2004/83/EG av den 29 april 2004 om miniminormer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer skall betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning och om innehållet i det beviljade skyddet.

⁷ Rådets direktiv 2005/85/EG av den 1 december 2005 om miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller återkallande av flyktingstatus.

⁸ Se härom; Regeringskansliet - <http://regeringen.se/sb/d/13974> (17/9 2011).

⁹ Se härom; Regeringskansliet - <http://regeringen.se/sb/d/13975> (17/9 2011).

¹⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG.

infördes begreppet uppehållsrätt i svensk rätt, vilket är en självständig rätt att uppehålla sig i Sverige. Med uppehållsrätt innebär det att en unionsmedborgare och hans familjemedlemmar har rätt att vistas i Sverige för en längre tid än tre månader utan uppehållstillstånd. Upppehållsrätten kommer att behandlas djupare senare i uppsatsen, dock kommer området för övrig invandring inte att behandlas djupare.¹¹ Det området som faller inom uppsatsen syfte och som kommer att behandlas djupare är anhöriginvandring. Med anhöriginvandring menas invandring för personer som avser att gifta sig eller bli sambo. Det avser också makar, sambo och underåriga barn till en person som bor i Sverige. Sedan finns det också en kategori av övriga nära anhöriga som är anhöriga utöver de tidigare kategorierna men som har ingått i samma hushåll som personen som bor i Sverige och där det finns ett särskilt beroendeförhållande.¹²

2.2 Anhöri­gin­van­d­ring

Sverige har en reglerad invandringspolitik och för att en utlänning ska få resa in och vistas i Sverige ska vissa krav enligt svensk rätt vara uppfyllda. De grundläggande kraven finns angivna i utlänningslagen och i utlänningsförordningen (2006:97) (nedan; UtlF). Sålunda ska utlänningar ha pass och visering eller uppehållstillstånd och, om de ska arbeta här, arbets­­till­stånd¹³.

2.2.1 Anhöriga – vilka omfattas av benämningen

Som tidigare nämnt kan en utlänning söka sig till Sverige av olika skäl och en av invandringskategorierna är anhöriginvandring. Det betyder att en utlänning söker sig till Sverige eftersom utlänningen vill återförenas med en eller flera personer som är bosatta eller som har beviljats uppehållstillstånd i Sverige.¹⁴ Som anhörig räknas make, sambo och ogift barn enligt 5 kap. 3 § p. 1-2 UtlL. Med make menas också registrerad partner enligt 3 kap. 1 § st. 2 lagen(1994:1117) om registrerat partnerskap och vem som är sambo följer av 1 § sambolagen(2003:376). För ett utländskt barn ska uppehållstillstånd ges om barnet är ogift och har en förälder som är bosatt i Sverige eller som har beviljats uppehållstillstånd eller om barnet har en förälder som är gift eller sambo med någon som är bosatt eller har beviljats uppehållstillstånd i Sverige.¹⁵ I mål UM 7169-10 tydliggör domstolen att 5 kap. 3 § st. 1 p.2 b UtlL endast ska tillämpas avseende barn till en utlänning som är gift eller sambo med en

¹¹ Se härom: Regeringskansliet - <http://regeringen.se/sb/d/13974/a/158075> (17/9 2011).

¹² Se härom: Regeringskansliet - <http://regeringen.se/sb/d/13974/a/157999> (17/9 2011).

¹³ 2 kap. 7 § och 6 kap. UtlL.

¹⁴ Se bl.a.5 kap. 3-3 a §§ UtlL.

¹⁵ Se 5 kap. 3 § p.2 a-b UtlL.

åberopad anknytningsperson, utan att samtidigt vara barn till anknytningspersonen. Är förhållandet på så vis att barnet också är barn till anknytningspersonen ska prövning av barnets rätt ske enligt 5 kap. 3 § st. 1 p. 2 a UtL. 5 kap. 3 § UtL grundar sig på EG-direktivet om rätt till familjeåterförening (2003/86/EG).¹⁶ Anhörig som makar, sambo och barn definieras som återförening för medlemmar i kärnfamilj vilket uppehållstillstånd ska ges för enligt familjeåterföreningsdirektivet. 5 kap. 3 § UtL hade tidigare inte den lydelsen om att uppehållstillstånd ”ska” ges, utan endast ”får” ges vilket ändrades genom tillämpningen av familjeåterföreningsdirektivet. En grundprincip inom utlänningsrätten är att hålla samman kärnfamiljen, vilket har fastslagits i praxis.¹⁷

Vidare under punkt 3 i paragrafen kan det utläsas att adopterade barn eller barn som avses adopteras också räknas in som anhörig. Dock ska adoptionsbeslutet ha meddelats av svensk domstol, gälla i Sverige enligt lagen(1971:796) om internationella rättsförhållanden rörande adoption eller enligt lagen(1997:191) med anledning av Sveriges tillträde till Haagkonventionen om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner. Slutligen nämns i paragrafen föräldrar, till ett ogift utländsk barn som är flykting eller skyddsbehövande i Sverige, som anhöriga.¹⁸

De förhållanden som beskrivs utifrån 5 kap. 3 § UtL är etablerade förhållanden sedan tidigare och nyligen ingångna äktenskap.¹⁹ Sedan finns det sådana förhållanden där utlänningen och anknytningspersonen har för avsikt att ingå äktenskap eller inleda ett samboförhållande enligt 5 kap. 3 a § UtL. Upphållstillstånd får ges för dessa förhållanden om förhållandet framstår som seriöst och särskilda skäl inte talar mot att tillstånd ges. Med seriöst menas att förhållandet varat en tid, att parterna har träffats i viss utsträckning, att de har god kännedom om varandra och att de har ett gemensamt språk att kommunicera på och om de har eller väntar barn.²⁰ Vad gäller särskilda skäl innefattar det en möjlighet att avslå ansökan om uppehållstillstånd vid till exempel månggifte, barnäktenskap, om utlänningen kommer att utsättas för övergrepp av olika slag m.m.²¹ Fall om avsikt att ingå eller inleda ett

¹⁶ EG-direktivet om rätt till familjeåterförening (2003/86/EG) av den 22 september 2003, EUT L 251, 3.10.2003, s.12, Celex nr 32003L0086. Vidare benämns direktivet; familjeåterföreningsdirektivet. Bestämmelserna infördes i 2005 års UtL den 30 april 2006 och ersatte tidigare bestämmelser i 5 kap. 3 § st. 1-3

¹⁷ Reg. 9-94.

¹⁸ 5 kap. 3 § p. 3-4 UtL.

¹⁹ Migrationsverket räknar ett förhållande som etablerat om paret levit tillsammans i hemlandet, stadigvarande i mer än två år.

²⁰ Prop. 1999/2000:43 Upphållstillstånd på grund av anknytning, s.37-39. Beviskravet vid seriositetsprövning behandlas i MIG 2007:45 . Se härom Rosén, A., Är detta seriöst?: en studie av anhöriginvandring till Sverige, Socialhögskolan, Lunds universitet, 2010.

²¹ Prop. 2004/05:170 Ny instans- och processordning i utlännings- och medborgarskapsärenden, s.181 f.

förhållande definieras som s.k. snabb anknytning.²² Sedan finns det under punkt 2 nära anhöriga som ingått i samma hushåll och där det redan fanns ett särskilt beroendeförhållande i hemlandet mellan utlänningen och personen som bor i Sverige. I förarbetena till denna punkt angavs det av regeringen att det är rimligt att avväga att anhöriga utöver kärnfamilj i princip ska ha rätt till uppehållstillstånd vilket borde ligga i linje med Europadomstolens tolkning av Europakonventionens stadgande i artikel 8 om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.²³ De förhållanden som åsyftas är hemmavarande, ogifta barn över 18 år eller barn som har tagit hand om sina föräldrar eller ensamstående kvinnor. Regeringen fortsätter i förarbetena att framhålla att det inte kan uteslutas att anknytning till anhöriga även hänför sig till utlänningar utanför familjegemenskapen, t.ex. en äldre ensamstående faster.²⁴ En person med tidsbegränsat uppehållstillstånd kan, enligt Migrationsöverdomstolen, inte utgöra anknytningsperson enligt denna bestämmelse.²⁵ Migrationsöverdomstolen konstaterade att bestämmelsens krav om att anknytningspersonen ska vara bosatt eller har beviljats uppehållstillstånd för bosättning i Sverige innebär permanent uppehållstillstånd och inte tidsbegränsat uppehållstillstånd. Det krav som ställs är att utlänningen och personen som är bosatt i Sverige har levt i samma hushåll och har ett beroendeförhållande som gör det svårt för utlänningen och anknytningspersonen att leva åtskilda. Faktorer som kan vägas in vid bedömning av om det föreligger ett särskilt beroendeförhållande kan vara släktskapet, utlänningens ålder, civilstånd mm.²⁶ I bestämmelsen anges det att beroendeförhållandet ska ha förelegat redan i hemlandet.²⁷ Är dessa krav inte uppfyllda kan uppehållstillstånd inte beviljas enligt denna bestämmelse. Vidare anges det i 5 kap. 3 a § p. 3 UtL om en utlänning som ansöker om att utöva umgänge med ett barn som är bosatt i Sverige och under punkt 4 avses en person som har svenskt ursprung eller som har vistats i Sverige under lång tid med uppehållstillstånd.

2.2.2 Försörjningskravet

En relativt ny paragraf i 5 kap. UtL är 3 b om försörjningskrav med koppling till paragraferna 3 c-e.²⁸ I familjeåterföreningsdirektivet finns det fakultativa bestämmelser om att för-

²² Med snabb anknytning menas förhållanden där parterna inte bott tillsammans i hemlandet. Se härom: Utlänningslagstiftningen i ett domstolsperspektiv, SOU 2004:74, s. 256.

²³ Prop. 1996/97:25 Svensk migrationspolitik i globalt perspektiv s.115 f.

²⁴ Prop. 1996/97:25, s. 113 f.

²⁵ Se härom: MIG 2008:1.

²⁶ Se prop. 2004/05:170 s.181 f och prop. 1996/97:25 s. 113 f.

²⁷ Reg. 88-97.

²⁸ Den 15 april 2010 infördes reglerna om försörjningskrav vid anhörginvandring, se härom prop. 2009/10:77 *Försörjningskrav vid anhörginvandring*.

sörjningskrav ska gälla vid anhöriginvandring.²⁹ Försörjningskravet är ett villkor för att en utlänning ska beviljas uppehållstillstånd på grund av anknytning i Sverige. Försörjningskravet består av två delar och innebär, vilket framgår av lagrummet, att den person som utlänningen åberopar anknytning till i Sverige kan försörja sig själv och har en bostad och en standard som är tillräckligt stor att innefatta utlänningen också.³⁰ Enligt familjeåterföreningsdirektivet får en medlemsstat kräva bevis för att anknytningspersonen har en bostad och uppfyller medlemsstatens allmänna bestämmelser om säkerhet och sanitära förhållanden. Anknytningspersonen ska ha sådana inkomster som är tillräckliga för att klara sitt eget och sin familjs uppehälle inklusive kostnader för egen bostad.³¹ Att anknytningspersonen ska försörja sig själv åsyftar att det finns regelbundna inkomster.³² Bostaden ska ha en tillräcklig storlek och standard för anknytningspersonen och utlänningen.³³ Anknytningspersonen ska förfoga över bostaden t.ex. genom hyresrätt eller äganderätt. Prövning för försörjningskravet sker endast i samband med ansökan och efter beviljande av uppehållstillstånd sker inga ytterligare kontroller för om försörjningskravet är uppfyllt.³⁴

Försörjningskravet regleras mer detaljerat i 4 kap. 4 b § UtlF. I bestämmelsen framgår det att försörjningskravet uppfylls om anknytningspersonen har en lön som uppgår till förbehållsbeloppet vid utmätning av lön enligt 7 kap. 5 § Utsökningsbalken(1981:774). Med lön jämföras ersättning från arbetslöshetsförsäkringen eller annan liknande arbetsrelaterad ersättning. Enligt andra stycket i paragrafen får Migrationsverket meddela föreskriver om vad som anses vara en bostad av tillräcklig storlek och standard. I Migrationsverkets föreskrifter om försörjningskravet vid anhöriginvandring anges bl.a. för bostad att anknytningspersonen ska förfoga över den genom äganderätt eller hyresrätt, i första eller andra hand.³⁵ Anknytningspersonen ska skriftligen styrka sin bostadssituation genom avtal eller intyg. Vad gäller bostadens standard och storlek utgår Migrationsverket från Socialstyrelsens bedömning rörande hushålls trångboddhet³⁶ Migrationsverket finner att det bl.a. innebär att för

²⁹ Artikel 7.1 a-c i familjeåterföreningsdirektivet.

³⁰ Prop. 2009/10:77 Försörjningskrav vid anhöriginvandring, s. 20 f.

³¹ SOU 2008:114 Försörjningskrav vid anhöriginvandring, s.95 f.

³² Prop. 2009/10:77 s.20 f.

³³ Lagrådsremiss: Försörjningskrav vid anhöriginvandring, 12 november 2009, s.17.

³⁴ Lagrådsremiss: Försörjningskrav vid anhöriginvandring, s.38.

³⁵ MIGRFS 07/2010, beslutade den 20 april 2010.

³⁶ SOSFS 2003:5 Allmänna råd.

två vuxna personer utan barn ska finnas ett kök eller kokvrå och minst innehålla ett vardagsrum och sovrum.³⁷

Försörjningskravet omfattar inte anknytningspersoner som är ett barn, medborgare i Sverige, annan EU/EES-stat eller Schweiz. Försörjningskravet ska inte heller gälla för en utlänning som har beviljats uppehållstillstånd som flykting, kvotflykting eller förklarats vara en flykting och inte heller skyddsbehövande eller alternativt skyddsbehövande. Vidare ska försörjningskravet inte heller gälla för en utlänning som har permanent uppehållstillstånd och som har vistats i Sverige i minst fyra år.³⁸ Försörjningskravet gäller inte heller barn som återoppar anknytning till dess föräldrar. Om det finns särskilda skäl får undantag från försörjningskravet helt eller delvis medges.³⁹ Migrationsministern Tobias Billström meddelade att försörjningskravet är en tydlig signal om att arbetslinjen gäller även i migrationspolitiken som på alla andra områden. Billström menar på att drivkrafterna för arbete hos anknytningspersonerna stärks och att incitamenten blir större att flytta till de delar av landet där det finns arbete och bostäder.⁴⁰

2.2.3 Ansökningsförfarandet vid anhöriginvandring

Utlänningar som vill flytta till Sverige för att bo med en familjemedlem måste ansöka om uppehållstillstånd och beviljas ett sådant tillstånd innan inresa till Sverige.⁴¹ Utlänningen lämnar in ansökan på en svensk utlandsmyndighet; en ambassad eller konsulat.⁴² Saknas svensk utlandsmyndighet i det land som är utlänningens hemland eller bosättningsland ska Migrationsverkets föreskrifter följas om var ansökningarna istället ska lämnas in.⁴³ I mål UM 2183-10⁴⁴ avslag Migrationsverket ansökan från en svensk ambassad i Oslo, Norge, för att sökande inte lämnade in ansökan till en svensk utlandsmyndighet i hemlandet eller där sökande annars är stadigvarande bosatt. Beslutet överklagades till Migrationsdomstolen som återförvisade målet till Migrationsverket och angav som skäl att 4 kap. 20 § UtlF inte kunde tillämpas för att avslå ansökningar på grund av angivna skäl från Migrationsverkets beslut. Migrationsöverdomstolen hade att ta ställning till om Migrationsverket hade rätt att avslå ansökan enligt 4 kap. 20 § UtlF, om uppehållstillstånd på grund av att den sökande inte

³⁷ MIGRFS 07/2010.

³⁸ 5 kap. 3 c § UtlL.

³⁹ 5 kap. 3 e § UtlL.

⁴⁰ Lagrådsremiss: Försörjningskrav vid anhöriginvandring, 12 november 2009, s.35 samt pressmeddelande 12 november 2009.

⁴¹ 5 kap. 18 § UtlL.

⁴² 4 kap. 20 § UtlF.

⁴³ MIGRFS 7/2011 om var en ansökan om uppehållstillstånd ska lämnas in.

⁴⁴ MIG 2011:1.

lämnat in ansökan i sitt hemland eller i det land han annars stadigvarande är bosatt. Migrationsöverdomstolen inleder med att gå igenom förutsättningarna för att avslå en ansökan om inresa och vistelse för familjeåterförening enligt artikel 16 och artikel 5 i familjeåterföreningsdirektivet. Familjeåterföreningsdirektivet innehåller inga bestämmelser om var en ansökan ska lämnas in. Enligt Migrationsöverdomstolen låter sig en utredning göras bäst i sökandens hemland eller i det land där han är bosatt. Dock måste Migrationsverket emellertid göra en materiell prövning av ansökan på den utredning som går att frambringa även om ansökan lämnas in i annat land.⁴⁵

Vid ansökan om uppehållstillstånd ska utlänningen visa upp ett familjebevis, liknande ett personbevis. Andra dokument som krävs vid ansökning är; kopia av pass/id-kort som innehåller personuppgifter om utlänningen, vigselbevis, fotografier, anställningsbevis mm, beroende på ansökningsformuläret.⁴⁶ Ansökningen utreds också av den utlandsmyndighet som ansökningen lämnas in till.⁴⁷ Ansökningsblanketten och andra dokument skickas sedan till Migrationsverket som går igenom dokumenten och skickar ett brev till anknytningspersonen i Sverige. Anknytningspersonen ska fylla i ett frågeformulär och ibland kallas anknytningspersonen till en intervju hos Migrationsverket. Om ansökan är i sin ordning och samtliga krav som ställs är uppfyllda beviljas ansökan om uppehållstillstånd genom att ett uppehållstillståndskort utfärdas och inresa till Sverige kan sedan ske.⁴⁸ Upphållstillståndet kommer att fördjupas senare i uppsatsen för att uppnå sitt syfte och mål.

⁴⁵ UM 2183-10 och MIG 2011:1.

⁴⁶ Bl.a. blankett nummer; T82F, T77F, 228011F, T85F.

⁴⁷ MIGRFS 7/2011.

⁴⁸ 4 kap. 21 § UtlF.

3 Identitet

3.1 Allmänt om identitet

Utöver de ovan ställda kraven; anknytning och försörjningskrav ställs det givetvis krav på att sökande kan klargöra sin identitet. I Migrationsverkets hemsida kan utläsas om att identitet handlar om att visa vem personen är, vad personen heter, när personen är född och var personen kommer ifrån. Någon rättslig definition av begreppet identitet finns inte.⁴⁹ Identitetskravet är en viktig del i ansökan för invandring till Sverige och har en ännu mer betydande del för framtiden i Sverige, t.ex. vid ansökning om svenskt id-kort, öppna ett bankkonto, söka medborgarskap och svenskt pass eller få rätt till pension. Att ha en fastställd identitet är ett krav som ställs upp för prövning av uppehållstillstånd.⁵⁰ Genom att utlänningen klargör sin identitet underlättar det ansökningen för att få komma till sina anhöriga i Sverige. Identitet kan bevisas genom olika handlingar och dokument från hemlandet eller bosättningslandet. Dokumenten som ska klargöra identiteten ska vara försedda med ett fotografi och vara utfärdade av en behörig myndighet, t.ex. passhandling från hemlandet, vilket kommer att fördjupas i mer nästkommande kapitel av uppsatsen.

Enligt svenskrätt råder principen om fri bevisprövning⁵¹ vilket kännetecknar den svenska processordningen. I principen finns inga begränsningar för vilka bevis som ska/får användas vid bedömning av en ansökan och värdering görs fritt efter beviset. I principen om fri bevisprövning innefattas principen om fri bevisföring och principen om fri bevisvärdering. Det innebär att utlänningen kan lämna in alla slags dokument och handlingar som den förmår för att klargöra sin identitet och sedan tar Migrationsverket hänsyn till all bevisning och värderar det.

3.2 Identitetskravet

Identitetskravet är uppdelat i två delar, den ena; styrkt och den andra; sannolikt. Vart utlänningen hamnar i skalan beror på identitetshandlingar och dokument som lämnas in samt värderingen av de dokumenten. Ingen bestämmelse vare sig i utlänningslagen eller i utlänningsförordningen säger något angående kriterierna ”styrkt identitet” eller ”sannolik identi-

⁴⁹ Migrationsverkets hemsida; www.migrationsverket.se, sökord; identitet.

⁵⁰ Se härom prop. 2009/10:137 Åtgärder mot familjeseparation inom migrationsområdet, s. 17 f.

⁵¹ 35 kap. 1 § rättegångsbalk(1972:740).

tet” ska tillämpas. Dock framgår det bl.a. av lag(2001:82) om svenskt medborgarskap att en utlänning kan beviljas svenskt medborgarskap om utlänningen har bl.a. styrkt sin identitet.⁵²

3.2.1 Styrkt identitet

En utlänning som har klargjort sin identitet genom handlingar och dokument, som t.ex. pass, har styrkt den. Att styrka sin identitet är att kunna bevisa vem personen är, vad personen heter, när personen är född och var personen kommer ifrån. Utgångspunkten har varit att utlänningen på ett godtagbart sätt har kunnat visa vem han är genom ett hemlandspass i original eller en fotoförsedd identitetshandling i original utfärdad av behörig myndighet i hemlandet. Dock förutsätts att äktheten för det dokument som ska styrka utlänningens identitet inte kan sättas i fråga. Identiteten kan styrkas i vissa fall även utan hemlandspass. Det krävs dock att det föreligger omständigheter som ger ett starkt och otvetydigt stöd för utlänningens identitet. Utöver dokument och handlingar kan utlänningen styrka sin identitet genom uppgifter från nära anhöriga. Den nära anhörige ska ha förvärvat svenskt medborgarskap och ha en nära relation till utlänningen som make/maka, syskon eller vuxet barn och att utlänningens och den nära anhöriges uppgifter som är lämnade stämmer överens.⁵³ Utgångspunkten är identiteten ska vara styrkt och att utlänningen ska kunna visa vem han eller hon är. I ärenden om beviljande av uppehållstillstånd föreligger det inget uttalat krav om att utlänningens identitet ska vara styrkt.⁵⁴

För att få uppehållstillstånd i Sverige på grund av anknytning ska identiteten styrkas enligt Migrationsöverdomstolen i två nyligen avgjorda mål. I en av domarna kom Migrationsöverdomstolen fram till alla utlänningar, oberoende på nationalitet, måste kunna klarlägga sin identitet för att få uppehållstillstånd om de vill flytta till Sverige. Med andra ord betyder det att Migrationsverket måste avslå ansökningar om identitetskravet inte är uppfyllt och inte gå vidare för att undersöka om det finns en anknytning till personen i Sverige.⁵⁵ I den andra domen avvisade Migrationsöverdomstolen överklagande från tre somaliska barn som ansökte om uppehållstillstånd på grund av anknytning till en man som de uppgivit som sin far.⁵⁶

⁵² 11 § medborgarskapslagen, se härom prop. 1997/98:178 Medborgarskap och identitet, s.15.

⁵³ Prop. 1997/98:178 s.8-9.

⁵⁴ Prop. 1997/98:178 s.10-11.

⁵⁵ UM 8325-10.

⁵⁶ UM 9536-10.

3.2.1.1 UM 8325-10

I målet fastslog Migrationsöverdomstolen att i alla anknytningsärenden där ansökan görs från en svensk utlandsmyndighet finns ett krav som innebär att en utlänning som ansöker om uppehållstillstånd på grund av anknytning till Sverige måste klarlägga sin identitet. Migrationsöverdomstolen slog också fast att identiteten ska prövas innan man går in på uppehållstillstånd på grund av anknytning.

Målet gällde en somalisk man som ansökte om tidsbegränsat uppehållstillstånd från utlandet på grund av anknytning. Mannen sökte sig till sin fru som var bosatt i Sverige. Migrationsverket tog beslutet att avslå mannens ansökan eftersom han inte lyckades styrka sin identitet och någon prövning av själva anknytningen gjordes inte. Beslutet överklagades och Migrationsdomstolen kom fram till att de återförvisar ärendet till Migrationsverket och menade på att Migrationsverket först måste pröva anknytningen som åberopats och om rätten för uppehållstillstånd förelåg utfärda främlingspass. Domen överklagades till Migrationsöverdomstolen och de kom fram till att uttryckligt krav på styrkt identitet för uppehållstillstånd inte fanns enligt lagen men att det gällde som huvudregel och det fanns stöd för det i förarbetena och EU-rätten. När det gäller anknytningsärenden ska utlänningens identitet klarläggas dock är det inte nödvändigt att det sker genom pass. Då principen om fri bevisvärdering gäller kan identitet klarläggas genom andra bevis och anses tillräckligt. Migrationsöverdomstolen konstaterade att kravet på styrkt identitet endast i vissa undantagsfall kunde frångås. Dock ansåg Migrationsöverdomstolen att beviljande av uppehållstillstånd från utlandet inte var ett av undantagen. Migrationsöverdomstolen anförde vidare att makarna aldrig varit stadigvarande bosatta utomlands och att det därför endast kan vara aktuellt med tidsbegränsat uppehållstillstånd. Domstolen utvecklade vidare att ansökan redan kunde avslås på grund av att mannen saknade pass. Domstolen yttrade sig även om ordningsföljden för prövningen av förutsättningarna för uppehållstillstånd. Enligt domstolen följer ordningen att identitetskravet först ska prövas och därefter passkravet. Därefter blir det frågan om en materiell prövning av den åberopade anknytningen. Målet återförvisades till Migrationsdomstolen. Migrationsöverdomstolen uttalade sig om problematiken för sökande från bl.a. Somalia men menade på att rättstillämparen saknade möjligheter att medge generella undantag för en viss grupp av sökande från kravet på klarlagd identitet och pass. Slutligen hänvisade Migrationsöverdomstolen till mål MIG 2009:35 om att främlingspass endast kan utfärdas och prövas av Migrationsverket.

3.2.1.2 UM 9536-10

I målet ansökte tre minderåriga barn från Somalia vid en svensk utlandsmyndighet om uppehållstillstånd på grund av anknytning. Anknytningen som barnen hade var till deras far i Sverige. Migrationsöverdomstolen inledde med att konstatera att det inte ges någon processbehörighet enligt svensk rätt i fråga om uppehållstillstånd för omyndiga barn.⁵⁷ Omyndiga barn företräds normalt av vårdnadshavare eller särskilt förordnade förmyndare och kan inte själva genom fullmakt överföra sådan rätt till ombud. Fadern till de tre omyndiga barnen hade som bevis förklarat sig villig att medverka till en DNA-utredning och hade lämnat in ett vigselbevis och fotografier. Dock ansåg Migrationsöverdomstolen att de inlämnade handlingarna inte kunde visa att fadern var ställföreträdare för barnen och avvisade överklagandet. Enligt MIG 2009:17 avvisar Migrationsverket ansökningar från minderåriga barn när anknytningspersonen inte kan bevisa att den är behörig att föra barnens talan som ställföreträdare och är en annan släkting än en uppgiven förälder.

I mål MIG 2009:17 fastställde Migrationsöverdomstolen att systemen till barnen inte kunde styrka sin rätt att föra barnens talan. Migrationsöverdomstolen uttalade att det föreligger svårigheter att få fram dokument från Somalia men ansåg att de handlingar som lämnats in inte hade sådant tillförlitlighet att de visade att systemen var barnens ställföreträdare. Migrationsöverdomstolen fortsätter med att förklara att dokument från Somalia inte kan godkännas eftersom det inte har funnits någon fungerande myndighet eller fungerande regering sedan år 1991. Migrationsöverdomstolen anförde att omyndiga barn inte ges någon processbehörighet enligt svensk lagstiftning. Omyndiga barn kan inte heller själva genom fullmakt överföra sådan rätt till ett ombud. Enligt huvudregeln avgörs vem som ska anses som vårdnadshavare eller som ställföreträdare för ett omyndigt barn enligt lagen i det land där det omyndiga barnet har sin hemvist, s.k. domicilprincipen. Migrationsöverdomstolen prövar om det finns andra möjligheter för de minderåriga barnen att föra sin talan, bl.a. genom lagen(2005:429) om god man för ensamkommande barn, förarbetena till utlänningslagen(2005:716) frågan om vem som är behörig att i barnens ställe lämna samtycke till DNA analys m.m. Dock befinner sig de minderåriga barnen inte i Sverige och de kan därmed inte heller förordnas en god man som kan föra deras talan eller tillvarata deras intressen, även om Migrationsöverdomstolen önskar sig att det fanns en möjlighet. Överklagan avvisas och Migrationsöverdomstolen menar på att en sådan möjlighet inte ankommer på en domstol att överväga utan på lagstiftaren.

⁵⁷ Migrationsöverdomstolen slog fast i två domar den 25 maj 2009 med mål UM 6658-08 och 6595-08 att omyndiga barn i svensk lagstiftning inte har givits processbehörighet i fråga om uppehållstillstånd.

3.2.1.3 Rättsligt ställningstagande angående kraven på klarlagd identitet och pass i ärenden om uppehållstillstånd

Ställningstagandet från rättschefen Mikael Ribbenvik är en rättslig styrning och har till syfte att tydliggöra tillämpningen av kraven på klarlagd identitet och pass och att klargöra vilka beviskrav som gäller för de olika grunderna för uppehållstillstånd. Rättschefen inleder sin bedömning med att framlägga att skälen för ansökan inte kan utredas förrän Migrationsverket vet vem den sökande är. Även om det inte föreligger något uttalat krav på att identiteten ska vara styrkt är utgångspunkten ändå sådan, även i ärenden om uppehållstillstånd. Bevislätnadsregel kan komma att tillämpas för asylsökande efter det att sökanden gjort allt som är möjligt och rimligt för att klarlägga sin identitet. Bevislätnadsregel innebär att identitet inte ska styrkas utan endast göras sannolik vilket krävs för asylsökande, kvotflyktingar, vid synnerligen ömmande omständigheter eller vid verkställighetshinder. Vid anknytningsärenden finns det ingen uttrycklig bestämmelse som anger att identiteten måste vara klarlagd vid ansökan om uppehållstillstånd, vilket framgår av förarbetsuttalandena och indirekt genom 2 kap. 1 § UtL. Huvudregeln vid alla anknytningsärenden där ansökan görs från utlandet eller efter inresa till Sverige är att identitet ska vara styrkt/klarlagt på ett godtagbart sätt genom ett hemlandspass i original. Dock under förutsättning att det inte finns anledning att tvivla på dokumentets äkthet. Bevisbördan läggs därmed på sökanden att styrka sin identitet. Exempel på dokument utöver hemlandspasset som kan styrka identiteten, förutsatt att det inte finns anledning att tvivla på dokumentets äkthet är; körkort, betyg, medborgarskapsbevis, födelseattester mm. Handlingarna är dock inte tillräckliga ensamma men kan som en del av en samlad bedömning anses godtagbara. Inlämnas ansökan efter inresa kan det dock bli aktuellt att göra avsteg från kravet på styrkt identitet eftersom sökanden befinner sig i Sverige. Det kan då vara tillräckligt för sökanden att göra sin identitet sannolik. Ordningföljden är, som tidigare nämnt i uppsatsen, fastslagen genom domen UM 8325-10, där identitetskravet först prövas och sedan passkravet. Därefter, om det blir aktuellt, blir det frågan om en materiell prövning av grunderna för anknytningen. Slutligen framkommer det att Migrationsöverdomstolen genom domen UM 8325-10 konstaterat att somaliska medborgare saknar möjlighet till ett godtagbart pass men att det inte medför till ett undantag från passkravet. Undantag från passkravet kan dock göras om sökanden befinner sig i Sverige.

3.2.2 Sannolik identitet

Vid anhöriginvandring gäller som tidigare uppgivits att identiteten ska vara styrkt och därmed är sannolik identitet irrelevant. Sannolik identitet är aktuellt för t.ex. en person som

söker asyl i Sverige. Den personen behöver inte styrka sin identitet utan endast göra den sannolik eftersom det anses som orimligt att ställa sådana krav på en person som flyr att ha med sig alla sina dokument. Om utlänningens identitet inte är klarlagd och styrkt får Migrationsverket vid utfärdande av resehandlingar förse handlingen med anteckning om att innehavaren inte har styrkt sin identitet.⁵⁸

I ett mål från Migrationsöverdomstolen⁵⁹ aktualiserades bl.a. frågorna huruvida sökanden gjort sin identitet och tidigare hemvist sannolik. Migrationsöverdomstolen beslutade att sökanden skulle beviljas uppehållstillstånd. Migrationsöverdomstolen menade på att när en utlänning inte kan återvända till sitt hemland på grund av att där råder en yttre eller inre väpnad konflikt kan det finnas omständigheter som talar för att tidsbegränsa uppehållstillståndet. Migrationsöverdomstolen fortsatte med att framlägga att det bör i normalfallet vara permanenta uppehållstillstånd som beviljas för alternativa skyddsbehövande från Somalia.

3.3 Undantag från identitetskravet

I alla anknytningsärenden som görs före inresa till Sverige gäller som grundläggande krav att sökandens identitet är klarlagt.⁶⁰ Ansökan kan redan innan den materiella prövningen avslås om kravet på klarlagd identitet och pass inte är uppfyllda.⁶¹

Avsteg från kravet på klarlagd identitet kan komma att bli aktuellt i undantagsfall vid ansökan efter inresa till Sverige.⁶² I sådana undantagsfall kan det anses vara tillräckligt att sökanden gjort sin identitet sannolikt. Exempel på situation där det kan vara tillräckligt om identiteten gjorts sannolik är då det är orimligt att kräva av sökanden att återvända för att ge in en ansökan och att sökanden har en stark anknytning till någon i Sverige.⁶³ Avsteg kan också göras från huvudregeln pga. synnerliga skäl om det skulle vara ”stöttande mot rättskänslan” att kräva är sökanden lämnar Sverige innan ansökan prövas, t.ex. i den situationen att sökanden inte kan lämna sitt land efter hemkomst.⁶⁴

⁵⁸ 2 kap. 8 § st. 1 UtlF för resedokument och 2 kap. 13 § st. 2 UtlF för främlingspass. Se härom prop. 1988/89:86 med förslag till ny utlänningslag m.m.s.94.

⁵⁹ UM 10061–09.

⁶⁰ Jfr UM 8325-10.

⁶¹ Jfr UM 8325-10.

⁶² Prop. 1999/2000:43 s. 58 f.

⁶³ 5 kap. 18 § andra stycket punkt 5 UtL samt jfr prop. 1999/2000:43 s. 58 f.

⁶⁴ Prop. 1979/80:96 med förslag till ny utlänningslag m.m. s.34-35.

4 Pass- och resehandlingar

4.1 Allmänt om pass

Pass betyder ”tillåtelse att passera hamnen” och är en legitimationshandling som utfärdas av en behörig myndighet i den stat där innehavaren av passet är medborgare i. Pass används för att resa utomlands.⁶⁵ Vid inresa⁶⁶ till Sverige eller utresa⁶⁷ från Sverige får det inte ske på annat ställe än ett gränsövergångsställe och en utlänning ska överlämna sitt pass till polismyndigheten.⁶⁸ Dock ska det redan här framföras att det föreligger en skillnad mellan unionsmedborgare/EES-medborgare⁶⁹ och tredjelandsmedborgare. Med EES-medborgare avses en utlänning som är medborgare i en EES-stat och med en EES-stat avses ett land som omfattas av avtalet om Europeiska Ekonomiska samarbetsområdet.⁷⁰ Med tredjelandsmedborgare avses en utlänning som inte är en medborgare i en EU-stat, i annan EES-stat eller i Schweiz.⁷¹ Ett annat viktigt framförande gäller den inre och den yttre gränsen. I 1 kap. 3 § UtfF ges definitionen på vad begreppen inre och yttre gräns betyder. Den inre gränsen, avser en landgräns mot en Schengenstat, som får passeras utan någon kontroll eftersom det ska åstadkommas en fri rörlighet för personer inom Schengenområdet.⁷² För Sverige är samtliga landsgränser inre gränser.⁷³

Med stöd av bemyndigandet i 2 kap. 2 § UtfL har regeringen i 2 kap. UtfF föreskrivit vilka handlingar som får godtas som pass samt bemyndigat Migrationsverket att meddela ytterligare föreskrifter.

4.1.1 Hemlandspass

En typ av resehandling är hemlandspass.⁷⁴ I passet ska det framgå uppgifter om innehavarens namn, medborgarskap, födelsedatum och födelseort.⁷⁵ Det ska också finnas ett väl利kande fotografi på innehavaren samt namnteckning.⁷⁶ Vidare ska den utfärdande myndig-

⁶⁵ Nationalencyklopedin www.ne.se, sökord; pass; <http://www.ne.se/sok?q=pass>

⁶⁶ 1 kap. 5 § UtfL.

⁶⁷ 1 kap. 6 § UtfL.

⁶⁸ 9 kap. 1 § UtfL, (SFS 2011:709) och 6 kap. 1 och 3 §§ UtfF.

⁶⁹ För att underlätta för läsaren kommer endast benämningen EES-medborgare att användas framöver.

⁷⁰ 1 kap. 3 b § UtfL.

⁷¹ 1 kap. 3 c § UtfL.

⁷² 6 kap. 5 § UtfF.

⁷³ Se härom Wikrén, G./Sandesjö, H., Utlänningslagen med kommentarer, 8 uppl., Stockholm 2006, s.342-343. Vidare hänvisning; Wikrén, G.

⁷⁴ 2 kap. 4 § st. 1 UtfF.

⁷⁵ 2 kap. 4 § st. 2 p. 1 UtfF.

⁷⁶ 2 kap. 4 § st. 1 p. 3 och 6 UtfF.

hetens namn finnas med, passets giltighetstid och passets giltighet för resa till Sverige.⁷⁷ Utöver passets uppgifter krävs det också att passet är utfärdat av en behörig myndighet i det land där innehavaren är medborgare för att passet ska godtas.⁷⁸ För att hemlandspasset ska godtas som resehandling krävs det också att det är tillåtet för innehavaren att resa tillbaka till hemlandet eller resa till tredje land efter inresa till Sverige.⁷⁹ Den sista förutsättningen som krävs för att passet ska godtas är att passet är avfattat på svenska, danska, norska, engelska, franska, italienska, spanska eller tyska, eller med en översättning till ett av de språken.⁸⁰ Om de två sista förutsättningarna, angående att resa tillbaka och språk, inte är uppfyllda får ett hemlandspass ändå godtas om det finns särskilda skäl. För barn under fem år kan pass godtas även om födelsedatum eller fotografi saknas, dock ska födelseåret framgå.⁸¹ Oavsett vad för särskilda skäl som framkommer måste innehavarens identitet alltid kunna fastställas med stöd av handlingen.⁸² Dock kan utlänningens identitet klarläggas även om passet inte självständigt styrker identiteten, t.ex. har afghanska pass lågt bevisvärde men kan vid en sedvanlig sammantagen och fri bevisvärdering, tillsammans med utlänningens utsaga och andra handlingar vara tillräckligt för att klarlägga utlänningens identitet.⁸³

4.1.2 Resedokument

Ett resedokument är en särskild passhandling som får utfärdas för en flykting eller statslös för resor utanför Sverige.⁸⁴ Migrationsverket är den myndighet som utfärdar resedokument.⁸⁵ Denna bestämmelse gäller för flyktingar och statslösa för att det inte kan förväntas att de ska vända sig till sitt hemlands myndigheter för att få ett hemlandspass.⁸⁶ I 2 kap. 7 § UtlF föreskrivs det för vem som resedokument kan utfärdas.⁸⁷ Resedokumentet gäller som passhandling för inresor och vistelse i Sverige.⁸⁸ Ett resedokument ska utfärdas för en viss tid och kan förses med en anteckning om att innehavarens identitet inte är styrkt. Om innehavaren av resedokumentet inte längre anses vara flykting eller statslös ska dokumentet

⁷⁷ 2 kap. 4 § st. 1 p. 2, 4 och 5 UtlF.

⁷⁸ 2 kap. 4 § st. 1-2 UtlF.

⁷⁹ 2 kap. 4 § st. 3 UtlF.

⁸⁰ 2 kap. 4 § st. 4 UtlF.

⁸¹ 2 kap. 5 § st. 1-2 UtlF.

⁸² 2 kap. 5 § st. 3 UtlF.

⁸³ Lifos; Kommentar till Migrationsöverdomstolens beslut den 22 oktober 2009 mål nr. UM 5156-09 angående bevisvärdet hos afghanska pass.

⁸⁴ 4 kap. 4 § UtlL.

⁸⁵ 4 kap. 6 § UtlL.

⁸⁶ Wikrén, G., s. 159.

⁸⁷ Det framgår i konventionen den 28 juli 1951 angående flyktingars rättsliga ställning (SÖ 1954:55), konventionen den 28 september 1954 angående statslösa personers rättsliga ställning (SÖ 1959:16). Det krävs att man går till respektive konvention för att veta i vilka fall och under vilka förutsättningar resedokument ska utfärdas. Se härom: MIG 2009:6.

⁸⁸ 2 kap. 9 § UtlF.

återlämnas till Migrationsverket. Desamma gäller när resedokumentets giltighetstid löpt ut.⁸⁹ Migrationsverket kan kräva tillbaka resedokumentet men kan inte återkalla ett beslut om resedokument, enligt 2 kap. 4§ UtlF.

Förpliktelsen för Migrationsverket att utfärda resedokument för flykting eller statslös kan falla bort när *”tungt vägande skäl hänförliga till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen”* talar emot att dokument utfärdas.⁹⁰ Migrationsverket kan inte som tidigare påpekat återkalla ett beslut om resedokument men kan däremot vägra att utfärda ett nytt när det tidigare dokumentet har upphört att gälla. Finns det skäl kan Migrationsverket besluta att begränsa resedokumentets giltighetstid till mindre än två år.⁹¹

Om flyktingen eller den statslöse får ett resedokument brukar även maken samt makarnas barn få ett resedokument. Utgångspunkten är principen om familjens enhet, dvs. den familj flyktingen har vid det tillfälle som han eller hon flyr.⁹²

4.1.3 Främlingspass och provisoriska främlingspass

Ett främlingspass utfärdas endast av Migrationsverket och utfärdas endast till utlänningar som har anknytning till Sverige, t.ex. genom att ha ett uppehållstillstånd.⁹³ En ansökan om främlingspass ges in till Migrationsverket eller om ansökan görs från utlandet, till en svensk utlandsmyndighet.⁹⁴ Främlingspass utfärdas enligt 2 kap. 12 § UtlF för en utlänning som inte har någon giltig handling som gäller som pass och saknar möjlighet att skaffa en sådan handling. Om det finns särskilda skäl kan Migrationsverket utfärda främlingspass även i andra fall. Ett sådant skäl kan vara att möjliggöra för en utlänning att resa till Sverige.⁹⁵ Främlingspass får utfärdas för barn under 18 år med vårdnadshavarens medgivande eller utan vårdnadshavarens medgivande om det finns synnerliga skäl till det.⁹⁶ Migrationsverket ska hämta yttrande från en kommunalnämnd som fullgör uppgifter inom socialtjänsten för att utfärda främlingspass till ett barn under 18 år utan vårdnadshavarens medgivande.⁹⁷ Om barnet har uppehållstillstånd för bosättning i Sverige får främlingspass för direkt resa till Sverige utfärdas utan vårdnadshavarens medgivande om barnet befinner sig utomlands i en situation där det finns risk för att barnets hälsa och utveckling skadas eller om det annars

⁸⁹ 2 kap. 10 § UtlF.

⁹⁰ UN 240-94.

⁹¹ Wikrén, G., s. 161-162.

⁹² United Nations High Commissioner for Refugees, UNHCR handbok, kap. 6 art. 184-186.

⁹³ 2 kap. 12 § UtlF och se lagkommentar på Karnov till 2 kap. 12 § UtlF av Ingela Fridström, (19/9 2011).

⁹⁴ 2 kap. 15 § UtlF.

⁹⁵ Se lagkommentar på Karnov till 2 kap. 12 § UtlF av Ingela Fridström, (19/9 2011).

⁹⁶ 2 kap. 14 §§ UtlF.

⁹⁷ 2 kap. 15 a § UtlF.

finns särskilda skäl.⁹⁸ Ett ärende av denna form ska handläggas skyndsamt enligt 2 kap. 15 b § UtlF.

Om utlänningen har omedelbart behov av att resa till eller från Sverige, får Migrationsverket utfärda något som kallas för ett provisoriskt (tillfälligt) främlingspass enligt 2 kap. 14 § UtlF. Enligt Migrationsverket kan ett provisoriskt främlingspass beviljas pga. en utlänning som bor i Sverige saknar möjlighet att söka hemlandspass eller annan godtagbar resehandling och omgående ska resa utomlands i ett humanitärt angeläget ärende. En annan orsak kan vara att utlänningen befinner sig utanför sitt hemland och kan beviljas uppehållstillstånd på anknytnings-skäl.⁹⁹ I mål UN 319-97 beslutade Utlänningsnämnden¹⁰⁰ att utfärda främlingspass för sökanden eftersom sökanden inte hade någon giltig passhandling, enligt 2 kap. 4 c § i 1989 års utlänningslag. För att erhålla ett tidsbegränsat uppehållstillstånd är en av förutsättningarna att sökanden har pass.¹⁰¹ Ett främlingspass utfärdas av Migrationsverket med en giltighetstid normalt på fem år.¹⁰² Främlingspasset ska återlämnas till Migrationsverket om utlänningen har blivit svensk medborgare, fått en annan handling som gäller som pass, ska resa till sitt hemland, avlidit eller inte längre har rätt att vistas i Sverige enligt ett särskilt beslut om avvisning eller utvisning.¹⁰³

4.1.4 Kollektivpass

Ett kollektivpass är en gemensam resehandling för flera utlänningar som får godtas enligt 2 kap. 19 § UtlF om utlänningarna ska resa genom Sverige i en samlad grupp eller uppehålla sig här en kortare tid för ett gemensamt ärende. Kollektivpasset ska innehålla minst tio utlänningar och som mest femton utlänningar, och det får endast vara utlänningar som är medborgare i det land vars myndighet har utfärdat passet.¹⁰⁴ För utlänningar som innehar en gemensam resehandling, kollektivpass, beviljas ett gemensamt tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 4 kap. 8 § UtlF.

⁹⁸ 2 kap. 14 a § st. 2 UtlF.

⁹⁹ För fler orsaker, besök migrationsverkets hemsida: www.migrationsverket.se.

¹⁰⁰ Utlänningsnämnden var en överinstans till Migrationsverket från 1 januari 1992 till den 31 mars 2006. Därefter infördes domstolsförfarande vid överklagande från Migrationsverket.

¹⁰¹ Ett mål angående främlingspass från Migrationsöverdomstolen; MIG 2009:1.

¹⁰² 2 kap. 13 § UtlF.

¹⁰³ 2 kap. 16 § UtlF.

¹⁰⁴ 2 kap. 19 § UtlF.

4.1.5 Provisoriska resehandlingar

Provisoriska resehandlingar, också kallade för Europeiska Unionens provisoriska resehandlingar, gäller som pass vid inresa och vistelse i Sverige.¹⁰⁵ En handling av detta slag gäller om det har upprättats i enlighet med ett beslut som fattas av företrädarna för regeringarna i Europeiska unionens medlemsstater, församlade i rådet 96/409/GUSP av den 25 juni 1996 om införandet av provisorisk resehandling. Bestämmelser om provisoriska resehandlingar finns i förordningen (1997:698) om Europeiska unionens provisoriska resehandlingar. Djupare behandling av provisoriska resehandlingar kommer inte att ske vidare i uppsatsen eftersom det faller utanför uppsatsen syfte och mål.

4.2 Passkravet

En passhandling är som tidigare nämnts en legitimationshandling för innehavaren utfärdad av behörig myndighet i hemlandet. Passkravet enligt svenska bestämmelser gäller för resande från yttre gränser till Sverige.¹⁰⁶ Enligt 2 kap. 1 § UtL ska en utlänning som reser in till Sverige eller vistas här ha ett pass. Passkontrollen utförs eftersom utlänningar som vistas i Sverige är skyldiga att ha visering, uppehållstillstånd och arbetstillstånd. Upphållstillstånd kommer att behandlas djupare längre fram i uppsatsen medan visering och arbetstillstånd inte behandlas djupare då de faller utanför uppsatsen syfte.¹⁰⁷ Passkravet återfinns redan i 1927 års utlänningslag och i propositionen framkommer det att syftet med passkravet var att utöva kontroll för utlänningar som önskar komma till Sverige samt att kontrollen skulle vila på ett passkrav och att kravet skulle gälla för samtliga utlänningar oavsett ändamålet för inresa till Sverige.¹⁰⁸

4.3 Undantag från passkravet

Medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge undantas från passkravet enligt 2 kap. 8 § UtL dock gäller endast om medborgaren reser in i Sverige direkt från en Schengenstat¹⁰⁹. Undantaget från passkravet härrör från en överenskommelse som träffades 1945 mellan Danmark, Finland, Norge och Sverige om en gemensam nordisk arbetsmarknad samtidigt träffades överenskommelse om befrielse för medborgare i dessa länder från kravet att ha pass, arbets- och uppehållstillstånd vid vistelse i de övriga avtalslutande länderna. Senare har Island anslutit sig. Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från pass-

¹⁰⁵ 2 kap. 11 § UtL.

¹⁰⁶ Definitionen för yttre gräns finns under rubrik: 4.1 i uppsatsen.

¹⁰⁷ Det finns Schengen visering och Nationell visering.

¹⁰⁸ Kungl. Maj:t:s prop. 1927 nr 198 s. 15-37 och 121-127.

¹⁰⁹ Definitionen för Schengenstat finns under rubrik 4.1. i uppsatsen.

kravet för andra utlänningar än medborgare i Danmark, Finland, Island eller Norge att resa in i Sverige eller vistas här. I 2 kap. 1§ UtlF undantas passkravet för medborgare i en Schengenstat och som reser direkt till Sverige från en sådan stat. En utlänning som undantas från passkravet ska på begäran av en polismyndighet eller polisman visa att passfrihet föreligger för den enligt 2 kap. 3 § UtlF.

Barn under 16 år behöver inte ha pass om de följer med en vuxen person vars pass innehåller de uppgifter som behövs för att fastställa barnets identitet.¹¹⁰ Andra som enligt 2 kap 2 § UtlF undantas från passkravet är sådana besättningsmän eller sådana personal som avses i 3 kap. 1 § st. 1 p. 10 eller 13 UtlF.¹¹¹

¹¹⁰ 2 kap. 1 § st. 3 UtlF.

¹¹¹ 2 kap. 2§ UtlF.

5 Rättsfallen

5.1 UM 8296-09

5.1.1 Omständigheterna i målet

En kvinna, nedan benämnd: M, i mål nr UM 8296-09, ansökte om asyl och yrkade att beviljas uppehålls- och arbetstillstånd samt att hon skulle flyktingförklaras och få ett resedokument. Migrationsverket gjorde den bedömningen att M:s identitet först måste göras sannolikt för att kunna fastställa mot vilket eller vilka länder som ansökan ska prövas, innan Migrationsverket bedömer asylskälen. M kommer från ett land där det är omöjligt att styrka identiteten genom skriftlig bevisning eftersom det saknas behöriga myndigheter i landet som kan utfärda hemlandspass eller andra godtagbara identitetshandlingar. Migrationsverket bedömer att M inte är en flykting och avslag ansökan om flyktingförklaring och resedokument och beslutade att utvisa M eftersom det inte fanns någon grund för att bevilja henne uppehållstillstånd. Beslutet överklagas till Migrationsdomstolen som upphävde Migrationsverkets beslut och beviljade M tidsbegränsat uppehållstillstånd i Sverige för en period på ett år. Migrationsdomstolen höll med Migrationsverket om att M:s identitet varken var styrkt eller hade gjorts sannolik och därmed kunde M inte betraktas som flykting. Migrationsdomstolen kom vidare fram till att uppehållstillstånd inte kunde beviljas pga. synnerligen ömmade omständigheter enligt 5 kap. 6 § UtIL men får beviljas enligt 5 kap. 11 § UtIL om det finns ett hinder mot att ett utvisningsbeslut verkställs. Mot bakgrund av oklara säkerhetssituationen i landet varifrån M kom och de svåra humanitära förhållandena fann Migrationsdomstolen att det för närvarande förelåg ett hinder för att utvisa M och beviljade henne tidsbegränsat uppehållstillstånd och ett främlingspass¹¹² då det är en non-refoulement¹¹³ eller liknande situation.

5.1.2 Migrationsöverdomstolens dom

Domen från Migrationsdomstolen överklagades och prövningstillstånd meddelades eftersom Migrationsöverdomstolen fann skäl till att pröva saken. Migrationsöverdomstolen förtydligade den grundläggande principen om att en utlänning ska ha en passhandling enligt 2 kap. 1 § UtIL och om kravet på passhandling inte uppfylls kan heller inte ett uppehållstillstånd beviljas såvida inte utlänningen är undantagen från passkravet. Vad gäller klagande,

¹¹² Om en utlänning inte har någon handling som gäller som pass och saknar möjlighet att skaffa en sådan handling, får Migrationsverket enligt 2 kap.12 § UtIF utfärda ett främlingspass.

¹¹³ Är en princip i internationell rätt som gäller till skydd av flyktingar från att skickas tillbaka till platser eller länder där deras liv eller frihet hotas.

M, framhöll Migrationsöverdomstolen att hon inte har framlagt någon passhandling och att främlingspass endast kunde beviljas av Migrationsverket och inte av Migrationsdomstolen. Migrationsöverdomstolen undanröjde Migrationsdomstolens dom och återförvisade målet tillbaka eftersom Migrationsdomstolen beviljade tidsbegränsat uppehållstillstånd i strid mot lag och praxis.¹¹⁴

5.2 UM 1014-09

5.2.1 Omständigheterna i målet

En kort tid, 38 dagar, efter domslutet meddelats för ovanstående mål, kom avgörandet UM 1014-09 där Migrationsöverdomstolen kom fram till liknande domslut. En kvinna, nedan benämnd F, ansökte om uppehållstillstånd och främlingspass från en svensk myndighet i utlandet men Migrationsverket beslutade att avslå ansökan om uppehållstillstånd och främlingspass. F ansökte om familjeanknytning till sin make M som var bosatt i Sverige men Migrationsverket bedömde att äktenskapet tillkommit enbart i syfte att ge M uppehållstillstånd i Sverige, ett s.k. skenäktenskap. Beslutet överklagades till Migrationsdomstolen som upphävde Migrationsverkets beslut och framhöll att ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt svenska regler inte är möjligt eftersom F inte hade ett giltigt pass. Migrationsdomstolen framhöll vidare att de svenska lagreglerna, särskilt passkravet såsom den är utformad i 4 kap. 23 § Utf saknar stöd i familjeåterföreningsdirektivet och därmed strider mot EU rätten. Migrationsdomstolen fann således att nationella bestämmelser vilka står i strid med EU rätten inte kunde tillämpas till den del de utgör hinder mot att bevilja tidsbegränsat uppehållstillstånd för sådan anknytning som omfattades av familjeåterföreningsdirektivet. Utifrån ställningstagandet väljer Migrationsdomstolen att bevilja F, ett tidsbegränsat uppehållstillstånd, trots att hon inte har ett giltigt pass som krävs enligt bestämmelserna i 4 kap. 23 § Utf.

5.2.2 Migrationsöverdomstolens dom

Domen överklagas och Migrationsöverdomstolen meddelar prövningstillstånd. Migrationsverket yrkade att Migrationsöverdomstolen fastställer verkets beslut och anför till stöd för sin talan att EU rätten också har ett uppställt krav på att ansökan om uppehållstillstånd ska åtföljas av bl.a. bestyrkt kopia av utlänningens pass och att en ansökan utan pass inte kan beviljas. Migrationsöverdomstolen förtydligar det grundläggande passkravet för att en ut-

¹¹⁴ Migrationsöverdomstolen har tidigare konstaterat att tidsbegränsat uppehållstillstånd inte kan beviljas den som inte har någon giltig passhandling, MIG 2007:30 och MIG 2007:54.

länning ska få resa in i Sverige, vilket är att utlänningen ska ha ett pass enligt 2 kap. 1 § UtlL. Migrationsöverdomstolen hade i domen beaktat vilka undantag för passkravet som finns och kommit fram till att inga av undantagen var aktuella i detta fall. Migrationsöverdomstolen undanröjer Migrationsdomstolens dom eftersom F inte uppfyllde kravet när det gäller dokumentation, varken enligt utlänningslagen eller enligt familjeåterförningsdirektivet, och fastställde Migrationsverkets beslut.

6 Uppehållsrätt och uppehållstillstånd

6.1 Allmänt

EES-medborgare och deras familjemedlemmar har uppehållsrätt under förutsättning att de uppfyller kraven i direktivet, dvs. arbetar, studerar, driver företag eller har egna medel till sitt uppehälle.¹¹⁵ Genom rörlighetsdirektivet avskaffades bestämmelserna om uppehållstillstånd för EES-medborgare och deras familjemedlemmar vilket grundas i den fria rörligheten inom EU.¹¹⁶ Uppehållsrätt faller utanför uppsatsens syfte och kommer inte att behandlas djupare.

Uppehållstillstånd är ett tillstånd som ger utlänningen rätt att resa in och vistas i Sverige under en viss tid(tidsbegränsat uppehållstillstånd)¹¹⁷ eller utan tidsbegränsning(permanent uppehållstillstånd)¹¹⁸, och ett uppehållstillstånd ska normalt beviljas innan inresa till Sverige.¹¹⁹ Uppehållstillstånd krävs för utlänningar som vistas i Sverige för en längre tid än tre månader och denna reglering är till för att få en bättre kontroll över invandringen.¹²⁰ Lagen ger ingen heltäckande beskrivning av när ett tidsbegränsat respektive ett permanent uppehållstillstånd ska beviljas eftersom det kan vara svårt att förutse alla olika situationerna som kan uppkomma.¹²¹ Uppehållstillstånd kan beviljas av olika skäl. Uppehållstillstånd ska beviljas för den som bedöms vara flykting eller annan skyddsbehövande enligt 5 kap. 1 § UtL.¹²² Uppehållstillstånd ska beviljas vid anknytning enligt 5 kap. 3 § UtL och får beviljas även för utlänning som önskar vistas i Sverige för arbete, studier eller besök.¹²³ Uppehållstillstånd kan också beviljas pga. synnerligen ömmande omständigheter.¹²⁴

¹¹⁵ 2 kap. 3 a § och 3 § kap. UtL samt 3 a kap. UtLF.

¹¹⁶ Se härom: artikel 17 och 18 i Romfördraget samt Wikrén, G., s. 106-107. Dock omfattas inte medborgare Schweiz.

¹¹⁷ Se bl.a. 5 kap. 7-15 b §§ UtL. Se fördjupning i kap. 6.2.1 i uppsatsen.

¹¹⁸ Se bl.a. 5 kap. 16-16 a §§ UtL. Se fördjupning i kap. 6.2.2 i uppsatsen.

¹¹⁹ 2 kap. 4-6 §§ UtL, 5 kap. 18-19 §§ UtL och 4 kap. 20-21 §§ UtLF. För handläggningstid se 4 kap. 21 a § UtLF.

¹²⁰ 2 kap. 5 § UtL samt prop. 1979/80:96, s. 30 f. För tid kortare än tre månader betecknas uppehållstillståndsfri tid, se härom 4 kap. 1-2 §§ UtLF.

¹²¹ Prop. 2004/05:170s.197 f.

¹²² Uppehållstillstånd pga. utlänningar som bedöms vara flykting eller annan skyddsbehövande kommer inte att fördjupas i uppsatsen.

¹²³ 5 kap. 10 § UtL.

¹²⁴ Se 5 kap. 6 § UtL vilket är en undantagsreglering med snävt tillämpningsområdet som tillämpas på utlänningar som finns i Sverige och inte kan beviljas uppehållstillstånd på huvudgrunderna. Se härom prop. 2004/05:179 s. 188 f samt 280 f.

Vid prövning av en ansökan om uppehållstillstånd enligt kap. 5 UtlL ska det särskilt beaktas om utlänningen har gjort sig skyldig till brottslighet eller brottslighet i förening med annan misskötsamhet.¹²⁵

6.2 Upphållstillstånd på grund av familjeanknytning

Huvudregeln vid all anhöriginvandring är att utlänningen ska ges permanent uppehållstillstånd redan från början. I vissa fall tillämpas dock systemet med uppskjuten invandringsprövning. Det innebär att tidsbegränsat uppehållstillstånd ges under en prøvotid av två år och att permanent uppehållstillstånd därefter kan ges.¹²⁶ Vilka utlänningar som kan få uppehållstillstånd framgår av 5 kap. 3 – 3 a §§ UtlL.

6.2.1 Tidsbegränsat uppehållstillstånd

Tidsbegränsat uppehållstillstånd regleras i 5 kap. 7- 15 b §§ UtlL, dock behandlas inte alla eftersom de faller utanför uppsatsen syfte. Enligt 5 kap. 7 § UtlL ska uppehållstillstånd tidsbegränsas om det kan råda någon tveksamhet till utlänningens förväntade levnadssätt. I ett vägledande beslut från regeringen, reg. 45-94, beviljade regeringen tidsbegränsat uppehållstillstånd för en utlänning som gjort sig skyldig till brott och dömts för strängare påföljder än böter eller dömds för upprepad brottslighet. Tidsbegränsat uppehållstillstånd övervägdes som en form av prøvotid. Regeringen framhöll i propositionen att det kan anses stötande att en utlänning som gjort sig skyldig till relativt allvarlig brottslighet beviljas permanent uppehållstillstånd därefter.¹²⁷ Utlänningsnämnden fastslog genom ett antal beslut att sökanden skulle beviljas tidsbegränsat uppehållstillstånd och att ansökningarna inte rimligen kunde avslås pga. att anknytningen till Sverige var mycket starkare än de upprepade brotten.¹²⁸ De utländska männen i de tre målen sökte sig till Sverige pga. anknytning. Två av dem sökte sig till Sverige genom sina fruar och gemensamma barn och i det tredje målet sökte sig utlänningen till Sverige pga. umgängesrätt till ett barn. Tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljades av Utlänningsnämnden då anknytningen ansågs väga tyngre än utlänningarnas brott. Tidsbegränsat uppehållstillstånd ses i dessa fall som en prøvotid och syftar till att kontrollera om utlänningen under tillståndstiden begår ytterligare brott. Tillstånd från en

¹²⁵ 5 kap. 17 § UtlL, dock faller ansökningar om uppehållstillstånd enligt 5 kap 1, 2, 3 och 4 §§ UtlL utanför 17 § UtlL.

¹²⁶ SOU 2011:28 Cirkulär migration och utveckling – förslag och framåtblick, s. 98 f.

¹²⁷ Prop. 1994/95:179 Ändringar i utlänningslagen (1989:529), s. 49 f.

¹²⁸ UN 302-97, 303-97 och 304-97.

maka eller make med maka/make i Sverige tidsbegränsas om makarna inte har bott stadigvarande tillsammans i utlandet.¹²⁹

6.2.2 Permanent och fortsatt uppehållstillstånd

Permanent uppehållstillstånd ska beviljas till den som beviljats ställning som varaktigt bosatt i Sverige.¹³⁰ För anhöriga är huvudregeln att de beviljas permanent uppehållstillstånd direkt, men när det är frågan om nyetablerade förhållande, s.k. snabbanknytning, beviljas endast tidsbegränsat uppehållstillstånd.¹³¹ En utlänning som beviljats tidsbegränsat uppehållstillstånd pga. familjeanknytning enligt 5 kap. 8 § UtIL får beviljas ett permanent uppehållstillstånd endast om förhållandet består. Om utlänningen har haft ett tidsbegränsat uppehållstillstånd i två år, får permanent uppehållstillstånd ges om utlänningen har familjeanknytning enligt 5 kap 3 § st. 1 eller 2 b eller 3 a § st. 1-2 UtIL.¹³² Om förhållandet inte består, får ett nytt tidsbegränsat uppehållstillstånd beviljas,¹³³ om utlänningen har särskild anknytning till Sverige, förhållandet upphörde pga. våld eller annan allvarlig kränkning eller andra starka skäl.¹³⁴ I mål UN 390-00 beviljades utlänningen permanent uppehållstillstånd fastän anknytningen brustit eftersom utlänningen kunde utsättas för våld om han/hon utvisades till sitt hemland. Även i målen UN 418-00 och 391-00 beviljades utlänningarna permanent uppehållstillstånd fastän anknytningen hade brustit.¹³⁵

6.2.3 Särskilda skäl mot att bevilja uppehållstillstånd

I många fall och situationer är det inte tänkbart att bevilja uppehållstillstånd för en utlänning eftersom hänsyn bör tas till Sveriges säkerhet. Vidare är det inte tänkbart att bevilja uppehållstillstånd för situationer med månggifte, äktenskap mellan minderåriga eller när det handlar om skenförhållanden.¹³⁶ Vid bl.a. nyetablerade förhållanden och i ärenden rörande nära anhöriga ska särskilt beaktas om utlänningen som ansöker om uppehållstillstånd gjort sig skyldig till brottslighet eller brottslighet i förening med annan misskötsamhet enligt 5 kap. 17 § UtIL. I den äldre bestämmelsen från 1989 års UtIL¹³⁷ föreskrevs det att beakta om utlänningen kunde förväntas föra hederlig vandel.¹³⁸ Dock följer vandelprövning vid ansö-

¹²⁹ 5 kap. 8-9 § UtIL.

¹³⁰ 5 kap. 2 a § UtIL.

¹³¹ Se härom avsnittet över, rubrik. 6.2.1. samt prop. 2004/05:170 s.179 f.

¹³² 5 kap. 16 § st.2 UtIL.

¹³³ 5 kap. 16 § UtIL.

¹³⁴ 5 kap. 16 § st. 3 p. 1-3 UtIL.

¹³⁵ UN 390-00, 391-00 och 418-00 samt prop. 1983/84:144 s. 73 f.

¹³⁶ Prop. 2004/05:170 s.178 f.

¹³⁷ 2 kap. 4 § st. 4 UtIL.

¹³⁸ Wikrén, G., s.220 f.

kan om familjeåterförening enligt 5 kap. 3 § UtL. I 5 kap. 17 a § UtL anges att uppehållstillstånd får vägras om utlänningen utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet. Vid bedömning av brottsligheten som utlänningen gjort sig skyldig till ska särskilt beaktas straffets längd och brottets art. Det bör i princip vara frågan om lagakraftvunnen fängelse som inte är alltför kort varaktig. Allvarliga eller upprepade misskötsamheter kan anses vara en del av skälet för att vägra utlänningen uppehållstillstånd även om det inte handlar om en lagakraftvunnen dom. Dock gäller det i första hand för brott begångna i Sverige eftersom Migrationsverket torde ha begränsade uppgifter om utlänningens brott utomlands. För brottslighet och annan misskötsamhet utomlands är utgångspunkten att bedömning ska ske efter vad för straff utlänningen torde ha ådömts i Sverige.¹³⁹ Vidare kan anknytningspersonens bakgrund läggas till grund för bedömning att inte bevilja utlänningen uppehållstillstånd, om det finns en påtaglig risk att utlänningen kommer att utsättas för våld eller för allvarliga kränkningar i förhållandet.¹⁴⁰ Det samma gäller om utlänningen eller utlänningens barn kan fara illa t.ex. om det framkommer att anknytningspersonen i Sverige har gjort sig skyldig till brottslighet som t.ex. våldsbrott mot närstående eller sexualbrott eller om anknytningspersonen upprepade gånger har inlett förhållande med utländska kvinnor som senare har kränkts eller misshandlats.¹⁴¹ De samlade skäl som talar mot beviljandet av uppehållstillstånd vägs mot skälen som talar för beviljandet av uppehållstillstånd och vilken tyngd skälen ges är beroende av bedömningen i det enskilda fallet.¹⁴²

6.3 Återkallelse av uppehållstillstånd

Enligt 7 kap. 1 § UtL får ett uppehållstillstånd återkallas för en utlänning om utlänningen medvetet lämnat oriktiga uppgifter eller medvetet förtigit om omständigheter som varit av betydelse för att få tillståndet. Ett beslut om återkallelse fattas av Migrationsverket.¹⁴³ En utlänning som medvetet lämnar oriktiga uppgifter eller medvetet underlåter att tala om något förhållande av betydelse kan dömas till böter eller fängelse i sex månader.¹⁴⁴ Ett uppehållstillstånd kan också återkallas om det föreligger särskilda skäl för det dock gäller bestämmelsen endast för utlänningar som ännu inte har rest in i Sverige som t.ex. om förutsättningarna för uppehållstillståndet har ändrats väsentligen.¹⁴⁵ Sedan kan uppehållstillstånd

¹³⁹ Prop. 2004/05:170 s 198 f.

¹⁴⁰ 5 kap. 17 § st. 1 andra meningen UtL. Prop. 2004/05:170 s 181 f. samt prop. 1999/2000:43 s.41-42.

¹⁴¹ Prop. 2004/05:170, s. 284 f.

¹⁴² Prop. 2004/05:170 s. 285 f.

¹⁴³ 7 kap. 8 § UtL.

¹⁴⁴ 20 kap. 6 § p. 2 UtL.

¹⁴⁵ 7 kap. 2 § UtL och prop1988/89:86 s.63 f.

återkallas när förhållandet mellan anknytningspersonen i Sverige och utlänningen upphör, s.k. snabb anknytning.¹⁴⁶ Dock ska hänsyn tas till 5 kap. 16 § UtlL om utlänningen uppfyller villkoren för fortsatt uppehållstillstånd.¹⁴⁷ Om en utlänning har registrerats på den spärrlista som avses i 3 § lagen (2000:334) om Schengens informationssystem, får återkallelse ske av uppehållstillståndet om det finns tillräckliga skäl som talar för det.¹⁴⁸ Både registreringen på spärrlistan och att det föreligger tillräckliga skäl är förutsättningar som måste vara uppfyllda för att återkalla ett uppehållstillstånd, dock är det inte obligatoriskt för myndigheterna att återkalla beslutet. Enligt artikel 96 i Schengenkonventionen kan registrering av en utlänning ske när utlänningen har avvisats från landet eller har gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet. Enbart en registrering är dock inte tillräckligt skäl för att återkalla ett uppehållstillstånd.¹⁴⁹

¹⁴⁶ 7 kap. 3 § st. 2 UtlL.

¹⁴⁷ Prop. 2005/06:72 Genomförande av EG-direktivet om rätt till familjeåterförening samt vissa frågor om handläggning och DNA-analys vid familjeåterförening, s. 49 f.

¹⁴⁸ 7 kap. 5 § UtlL.

¹⁴⁹ Se lagkommentar på Karnov till 7 kap. 5 § UtlL av Ingela Fridström, (20/9 2011).

7 Släktskap

7.1 Allmänt

Släktskap kan fastställas mellan utlänningen och anknytningspersonen genom en samlad bedömning av olika bevis som framlagts. Släktskapet kan fastställas genom skriftlig eller muntlig bevisning. Med muntlig bevisning jämförs utlänningens berättelse med anknytningspersonens berättelse, om datum stämmer överens, händelseförlopp och andra omständigheter. Med skriftlig bevisning menas bl.a. pass handlingar, födelseintyg eller liknande intyg från behöriga myndigheter som fastställer släktskapet. En ansökan om uppehållstillstånd för familjeåterförening ska åtföljas av skriftlig bevisning för släktskapet och om det är lämpligt ska samtal hållas med anknytningspersonen för att göra släktskapet sannolikt.¹⁵⁰

I mål UM 8112-09 ansökte utlänning om att beviljas uppehållstillstånd för anknytning till sin faster i Sverige eftersom de har ingått i samma hushåll innan fastern flyttade till Sverige. Utlänning hade inga identitetshandlingar och hade inte heller visat att den var nära anhörig till sin faster. Migrationsverket avslog därmed ansökan. Beslutet överklagades och migrationsdomstolen ändrade migrationsverkets beslut och beviljade utlänningen permanent uppehållstillstånd. Migrationsdomstolen inledde i domskälen med att framhålla att Migrationsverket anmärkningsvärt gjorde en åtskillnad mellan utlänningen och utlänningens syster vad gällde uppgifter om släktskap. Migrationsverket hade i mål UM 1358-09 godtagit uppgiften om släktskapet med referenspersonen. Migrationsverket fortsatte med att framhålla att det är känt att identitetshandlingar bland somalier är sällsynt förekommande och att krav på skriftligt styrkande av ett släktskap förefaller därmed tämligen orimligt. Migrationsdomstolen saknade därmed anledning att ifrågasätta det åberopade släktskapet. Vidare hade migrationsdomstolen konstaterat att utlänningen hade gjort det sannolikt att ha ingått i samma hushållsgemenskap med sin faster omedelbart innan fastern flyttade till Sverige. Migrationsöverdomstolen meddelade prövningstillstånd och undanröjde migrationsdomstolens dom och avvisade utlänningens överklagan till migrationsdomstolen. Migrationsverket framhöll i sitt yrkande att migrationsdomstolen hade försökt kringgå Migrationsöverdomstolens avgörande MIG 2009:17¹⁵¹ samt att migrationsdomstolen därtill lagt bevisbördan och utredningsskyldigheten på Migrationsverket i frågan om det förelegat ett beroendeförhållande mellan utlänningen och fastern. Migrationsöverdomstolen konstaterade att det inte fanns något underlag för fastern att föra talan för utlänningen som var minderårig

¹⁵⁰ Prop. 2005/06:72 s.52 f. och s. 69 f.

¹⁵¹ Se härom rubrik 3.2.1.2 UM 9536-10 i uppsatsen.

mot bakgrund av Migrationsöverdomstolens avgörande i MIG 2009:17. Migrationsöverdomstolen framhöll att bristen i migrationsdomstolens handläggning av målet är av allvarlig karaktär.¹⁵²

Den skriftliga bevisningen från andra länder är inte alltid tillförlitlig eftersom folkbokföringen kan vara bristfällig och identitetshandlingar kan ha utfärdats av myndigheter som inte är behöriga. Skriftlig bevisning som inte är tillförlitlig försvårar utredningen för svenska myndigheter eftersom utlänningen oftast inte har någon annan dokumentation.¹⁵³ Familjer återförenas inte om släktskap inte är styrkt. Barnombudsmannen anförde att det inte är humant att ställa krav på skriftlig bevisning vid familjeåterförening för barn och föräldrar som saknar dokumentation eller annan handling. Vidare anförde barnombudsmannen att ansökningar om familjeåterförening som omfattar barn ska behandlas enligt de gynnsammare bestämmelserna.¹⁵⁴ Anhörigkommittén anförde att barn har kommit till Sverige för att återförenas med sina föräldrar som egentligen inte var det. I vissa fall har socialtjänsten fått träda fram och ta hand om barnen för att sedan placera barnen i familjehem. Anhörigkommittén föreslår DNA-analys i de fall där bevisningen inte är tillräcklig.¹⁵⁵

7.2 DNA

DNA analys används för att fastställa det släktskap som åberopas vid ansökan om anhöriginvandring till Sverige.¹⁵⁶ Även i vissa andra familjeanknytningsärenden ska Migrationsverket lämna ett sådant erbjudande. DNA-analys ska erbjudas endast om den övriga utredningen om släktskapet är otillräcklig.¹⁵⁷ DNA analys är en möjlighet att erbjuda i situationer där familjeåterförening annars inte skulle vara möjligt, eftersom utlänningen ansöker att komma från ett land där folkbokföringen är bristfällig och annan dokumentation inte är tillförlitlig.¹⁵⁸ Vidare ska DNA analys vara en möjlighet till att förhindra att barn far illa när de kommer till personer i Sverige som i verkligheten inte är barnets förälder. En analys för att styrka släktskapet mellan utlänningen och anknytningspersonen i Sverige ska vara en rättighet och bekostnaden ska ligga på Sverige.¹⁵⁹

¹⁵² Liknande mål UM 8111-09 där Migrationsdomstolen har utan någon bevisning annat än muntliga uppgifter från sökanden godkänt uppgivet vårdnadsförhållande samt sökandens ålder. Migrationsdomstolen har försökt kringgå Migrationsöverdomstolens avgörande MIG 2009:17.

¹⁵³ Prop. 2005/06:72 s. 62 f.

¹⁵⁴ Prop. 2005/06:72 s. 52 f.

¹⁵⁵ Prop. 2005/06:72 s. 62 f.

¹⁵⁶ Prop. 2005/06:72 s. 1 f.

¹⁵⁷ Prop. 2005/06:72 s. 67 f.

¹⁵⁸ Prop. 2005/06:72 s. 68 f.

¹⁵⁹ Prop. 2005/06:72 s. 68 f.

På förslag av Anhörigkommittén¹⁶⁰ tillkom bestämmelserna i 13 kap. 15-16 §§ UtL om DNA analys. I 13 kap. 15 § UtL framgår det att DNA analys erbjuds avseende det biologiska släktskapet om utredningen för släktskapet i övrigt inte är tillräckligt för att uppehållstillstånd ska beviljas och att det inte är uppenbart att det åberopade släktskapet inte föreligger. DNA analys erbjuds i ärenden om uppehållstillstånd pga. familjeanknytning till ett barn, nära anhörig, förälder för ett barn som är bosatt i Sverige eller vid synnerliga skäl. Bestämmelserna i 13 kap. 15-16 §§ UtL är i första hand avsedda till att underlätta familjeåterföreningen mellan föräldrar och minderåriga barn, men är som tidigare framlagt tillämpligt på andra anknytning där biologiskt släktskap åberopas. Det första villkoret, för att erbjudas DNA analys, är att utredningen kring släktskapet inte är tillräcklig. I sådana fall ska DNA analys erbjudas. È contrario ska DNA analys inte erbjudas om släktskapet är tillräckligt utrett. Det andra villkoret ställer krav på att det är uppenbart att släktskapet inte föreligger. Om det framgår av utredningen att ett biologiskt släktskap inte kan finnas mellan utlänningen och anknytningspersonen i Sverige ska inte DNA analys erbjudas.¹⁶¹ En DNA analys ska erbjudas av första instansen, Migrationsverket, endast under ärendets handläggning. Enligt regeringens förslag till 13 kap. 15 § UtL är det lämpligast att sådan kompletterande utredning görs i första instansen. Tyngdpunkten för prövning av ärenden om uppehållstillstånd bör precis som i andra utlänningsärenden ligga på första instansen. Ett ärende måste vara fullständigt i första instans avseende alla relevanta omständigheter och dokumentation eller annat som åberopats. Ansvar är delat mellan utlänningen som ansöker och Migrationsverket som första instans. Är kraven uppfyllda för att en utlänning ska erbjudas en DNA analys ska Migrationsverket ge sökanden den möjligheten. Det ska endast i undantagsfall vara aktuellt för en domstol i ett överklagande ärende att finna att förutsättningarna förelåg för en DNA analys och i sådana fall ska migrationsverkets beslut undanröjas och ärendet ska återförvisas för fortsatt handläggning.¹⁶² I 13 kap. 15 § tredje stycke UtL framgår det att den som ska undersökas ska ha informerats om syftet med DNA analysen och ska ha givit sitt samtycke till en sådan analys. De som undersöks för en DNA analys är utlänningen samt anknytningspersonen i Sverige. Samtycket omfattar till att medverka för provtagning till DNA analysen, för att utföra DNA analysen, samrådsförfarande mellan Migrationsverket och berörd utlandsmyndighet samt den myndighet/institut som gör

¹⁶⁰ SOU 2002:13 Vår anhöriginvandring.

¹⁶¹ Prop. 2005/06:72 s. 89 f. samt. 13 kap. 15 § andra stycket UtL.

¹⁶² Prop. 2005/06:72 s. 73 f.

DNA analysen och rätten för handläggande myndighet, Migrationsverket, att ta del av resultat av DNA analysen.¹⁶³

Tidigare har ärenden om uppehållstillstånd mellan barn och föräldrar meddelats även om bevisningen var otillräcklig. Ett avsteg från beviskraven kan förhindras genom möjligheten till DNA analys vilket är förenligt med barns bästa och förhindrar att barn återförenas med andra än sina egna föräldrar. Ett barn under arton år kan normalt inte lämna något giltigt samtycke till ett ingrepp av det slag som provtagning och DNA analys innebär. Enligt 6 kap. 2 § och 11 § föräldrabalken(1949:381) består vårdnaden över barnet fram till dess att barnet fyllt arton år. Vårdnadshavare för ett barn är normalt barnets föräldrar eller en av dem. Om Migrationsverket erbjuder en DNA analys för att kunna bevilja ett uppehållstillstånd för ett barn till sin förälder eller en förälder till sitt barn krävs det ett samtycke från föräldern.¹⁶⁴ Barn som är under arton år och som har kommit till Sverige utan sina föräldrar eller någon annan vuxen som ansvarar för barnet tilldelas en god man enligt Lagen(2005:429) om god man för ensamkommande barn. Den gode mannen har till uppgift att i vårdnadshavarens och förmyndarens ställe ansvara för barnets personliga förhållanden och sköta dess angelägenheter. När DNA analys ska lämnas av ett barn som har tilldelats god man ska den gode mannen lämna sitt samtycke till DNA analys för barnets räkning.¹⁶⁵ För barn som är under arton år och som inte är i Sverige gäller andra regler. För samtycke till DNA analys för barnets räkning ska reglerna i ett annat lands lag gälla. Enligt huvudregeln ska frågan om vem som är att anse som barnets vårdnadshavare bedömas enligt lagen i det land där barnet har sin hemvist. Är det möjligt att fastställa vårdnadshavaren enligt hemvistlandets lagregler ska samtycke lämnas av den vårdnadshavaren. Om det inte är möjligt att fastställa vem som är vårdnadshavare är den enda möjlighet att samtycke lämnas från den som har den faktiska omvårdnaden om barnet. Om myndighetsåldern i hemvistlandet är yngre än i Sverige, arton år, bör barnet själv få lämna samtycket till DNA analys.¹⁶⁶

13 kap. 16 § UtL ger rätt till ersättning för DNA analys som bekostats av sökanden i ett ärende om uppehållstillstånd pga. familjeanknytning som avses i 13 kap. 15 § UtL. För att få ersättning krävs det att sökanden inte givits tillfälle till en DNA analys enligt 13 kap. 15 § UtL, att släktskapet påvisas av analysen och att uppehållstillståndet beviljas pga. den åberopade familjeanknytningen. 13 kap. 16 § UtL avser situationer där sökanden inte erbjuds

¹⁶³ Prop. 2005/06:72 s. 75 f.

¹⁶⁴ Prop. 2005/06:72 s. 75 f.

¹⁶⁵ Prop. 2005/06:72 s. 75 f.

¹⁶⁶ Prop. 2005/06:72 s. 76 f.

DNA analys enligt 15 § UtIL och själv initierar till en analys som sedan styrker släktskapet och medför att uppehållstillstånd meddelas. Regeringen framhöll att bestämmelsen endast undantagsvis är tillämplig.¹⁶⁷ È contrario innebär bestämmelsen att om uppehållstillstånd beviljas men på annan grund än för det DNA analysen åstadkommit medges inte ersättning för kostnader av DNA analysen. Ersättning utgår inte heller om ansökan avslås, eller om sökanden själv återkallar ansökan eller om ansökan förfaller. För rätt om ersättning ska särskild ansökan lämnas in till Migrationsverket senast sex månader efter att ärendet om uppehållstillstånd har avgjorts. Iaktas inte tidsgränsen på sex månader går rätten till ersättning förlorad.

¹⁶⁷ Prop. 2005/06:72 s. 90 f.

8 Analys

Anhöriginvandring är en del av invandringen som förekommer i Sverige. Det framgår av 5 kap. 3 § UtL att lagstiftaren har försökt att få med samtliga former av anknytning men också givit handläggarna som tar beslut i respektive fall, att kunna avslå ansökningarna om det t.ex. framgår att det inte finns någon seriositet i äktenskapet, eller att de uppgivna uppgifterna om relationen egentligen inte stämmer. Lagstiftaren har vidare tagit hänsyn till s.k. nära anhöriga som inte är make, sambo eller ogift barn. Lagstiftaren har uppnått syftet om att innefatta alla former av anknytning men ställer dock upp vissa krav. Möjligheterna för att förenas med anhöriga i Sverige finns men huruvida villkoren uppfylls beror på utlänningen och anknytningspersonen eftersom bevisbördan läggs i deras händer. Jag anser att kraven som är uppställda för anhöriginvandring är rimliga. Lagstiftaren har inte endast tagit hänsyn till kärnfamiljer utan också andra nära anhöriga vilket är bra.

Lagstiftaren har givit anhöriga möjligheterna att förenas, men ställer krav på anknytningspersonen i Sverige vilket kan undantas helt eller delvis om särskilda skäl talar för det. Det lagstiftaren vill uppnå med försörjningskravet kan antas vara självförsörjning och att utlänningen som kommer till Sverige ska ha det bra. Genom försörjningskravet blir det väsentligt för anknytningspersonen att skaffa lägenhet för samtliga personer i familjen samt inbringa med inkomst som täcker upp ev. kostnader. Eftersom försörjningskravet är en relativt ny paragraf finns inte mycket information tillgängligt via praxis, litteratur mm. för att se om försörjningskravet uppfyller sitt syfte. Av vad som framgår är syftet med försörjningskravet bra.

Huvudregeln är enligt lagen att ansökan lämnas in i utlänningens hemland eller där utlänningen är bosatt eller om en ambassad inte finns i det land ska Migrationsverkets föreskrifter följas om var ansökan ska lämnas in. Syftet är, som också följer av Migrationsöverdomstolens dom i UM 2183-10, att utredningen bäst görs i utlänningens hemland eller i det land där utlänningen är bosatt. Det är lättare för utlänningen att ta fram dokument som krävs av Migrationsverket eller av utlandsmyndigheten från hemlandet eller det land där utlänningen är bosatt. Dock är det viktigt att framhålla att familjeåterföreningsdirektivet inte innehåller några bestämmelser om var ansökan ska lämnas in. Det tolkas som sådant att bestämmelsen om var ansökan lämnas in inte är absolut och att beslut inte får tas förrän den materiella delen av ansökan är prövad. Det underlättar att lämna in ansökan i hemlandet för att i många länder, som också i Sverige krävs det att personen i fråga kommer personligen och hämtar ut sina handlingar. Det är viktigt att framhålla att avgränsningen som gjordes angå-

ende var ansökningar lämnas in är eftersom kraven och villkoren inte är desamma om ansökan lämnas in för inresa till Sverige som efter inresa till Sverige. Huvudregeln är bra om det finns en myndighet som kan lämna ut dokument som t.ex. födelsebevis. Dock är huvudregeln snarare att anse som en vägledning än en regel eller som ett krav.

Identitetskravet har, som också framgår i uppsatsen, ett väsentligt och långtgående syfte. Syftet är till att börja med att förena rätt utlänning med rätt anknytningsperson. Det är viktigt att rätt barn förenas med rätt förälder och att rätt förälder förenas med rätt barn. Vidare har identitetskravet som syfte att veta vem personen är pga. brott och andra brottsliga handlingar. Det kan antas vara att utlänningen som ansöker om att förenas med sin maka, sambo eller barn i Sverige har en bakgrund som egentligen är helt en annan än vad utlänningen uppger. Det kan också antas vara så att utlänningen som ansöker om att förenas med anhöriga i Sverige egentligen har tvingat på personerna i Sverige att uppge sådana uppgifter för en bättre framtid i Sverige. Slutligen är syftet med identitetskravet långtgående eftersom utlänningen som kommer till Sverige inte kan leva i någon annans identitet och skapa sig ett ”nytt” liv. Identitetsfrågan är något som är mycket väsentligt fram tills döden, t.ex. medborgarskap, öppna bankkonto, köpa egendom, rätt till pension mm. Kravet på styrkt identitet har det syftet att det inte ska föreligga några omständigheter som visar på att utlänningen inte är den utlänningen menar på att han är. Syftet har enligt min mening uppnåtts då myndigheterna försöker ha en enad front mot hur de ska bedöma dokumentationen från olika länder. Problemet i det hela är hur det kommer sig att Migrationsverket och Migrationsdomstolen har så olika synsätt på vad som egentligen ska gälla. Genom målen och vägledningarna från Migrationsöverdomstolen leder det till att syftet uppnås. Kravet på styrkt identitet är bra eftersom det visar en viss form av rättssäkerhet gentemot utlänningar och andra stater.

I mål UM 8325-10 förstärktes identitetskravet av Migrationsöverdomstolen som fastslog att en utlänning som ansöker om uppehållstillstånd pga. anknytning måste klargöra sin identitet. Enligt min mening är det korrekt att ställa krav på styrkt identitet eftersom en utlänning inte kan undantas från kravet endast av den anledningen att utlänningen har beviljats ett uppehållstillstånd. Ordningföljden som har skapats via målet är klart och tydligt. Identitetskravet kan frångås i undantagsfall men Migrationsöverdomstolen gav inga exempel på när. Det är förståeligt att Migrationsöverdomstolen inte vill ta det steget att skapa ett undantag för utlänningar från Somalia eftersom domstolen inte själv verkar veta var linjen ska dras. Problematiken för Somalia har framgått i ett flertal domar från Migrationsöverdom-

stolen men att skapa ett undantag från identitetskravet för de utlänningar är inget som ankommer på domstolarna anser jag utan på lagstiftarna. Det som konkret kan antydas är att svensk rätt eller svensk praxis inte ska ges en breddare definition för att ett annat lands dokumentation är bristfällig och otillräcklig. Kravet på styrkt identitet borde enligt min mening inte lättas till sannolik identitet. Därav ställs frågan om identitetskravet ska undantas för att ett annat lands bristfälliga dokumentation av sin befolkning. Enligt min mening ska identitetskravet inte undantas pga. politiska och moraliska åsikter. Ett annat lands bristande myndighetsutövning ska inte påverka de svenska lagreglerna. Då det inte är frågan om flykt från krig eller andra liknande omständigheter föreligger det inget som anger annat.

När utlänningarna är minderåriga barn är det lite annorlunda eftersom barn inte har processbehörighet. Då är det vårdnadshavare eller ställföreträdare som för barnens talan. I målet UM-9536-10 ansåg Migrationsöverdomstolen att fadern inte kunde visa att han var ställföreträdare åt de tre minderåriga barnen och avslog därmed ansökan. Vidare i mål MIG 2009:17 förklarade Migrationsöverdomstolen att de är medvetna om problematiken som föreligger för utlänningar från Somalia med att frambringa dokumentation och andra identitets handlingar men ansåg ändå att systemens handlingar inte var tillräckliga tillförlitliga för att de skulle rätten att föra barnens talan. Migrationsöverdomstolens agerande var helt korrekt även om det kan anses var helt fel moraliskt. Domicilprincipen gäller och Migrationsöverdomstolen kan inte välja att inte tillämpa principen för att ett land som t.ex. Somalia där det inte finns en fungerande regering eller någon fungerande myndighet som utfärdar dokument. Självfallet är det förståeligt att det kan bli fel i praktiken eftersom familjer inte får återförenas, men tänk vad fel det kan bli om återföreningen sker mellan fel personer. Vad innebär det för det barn som förenas med fel förälder eller om t.ex. en utlänning förenas med fel anhörig? Lagstiftaren har enligt min mening en skyldighet att försöka skapa ett fungerande lagrum för invandring, men det är inte möjligt att uppnå. Det är en situation där barnen hamnar mellan stolarna och tyvärr kan inte det göras undantag genom domstol utan är som Migrationsöverdomstolen anger och vilket jag också håller med om, ankommer på lagstiftaren.

Migrationsöverdomstolen har valt att inte göra avsteg eftersom det framkommer tydligt vad som gäller och vad som inte gäller. Lagen har inte ett uppställt krav på styrkt identitet men det gäller som huvudregel. Vad gäller möjligheterna till att identitetskravet sänks till att utlänningen endast måste göra sin identitet sannolik så faller det utanför uppsatsen syfte. Sannolik identitet blir endast aktuell efter inresa till Sverige, då utlänningen inte kan skickas

tillbaka till sitt hemland pga. krig, väpnade konflikter mm. Vidare faller också undantaget från identitetskravet då utlänningen inte kan förväntas åka tillbaka till sitt hemland för att lämna in ansökan.

Pass betyder som tidigare nämnt ”tillåtelse att passera hamnen” och är en legitimationshandling. Migrationsöverdomstolen fastslog genom mål UM 8325-10 att när det gäller anknytningsärenden ska utlänningens identitet klarläggas men behöver inte nödvändigtvis ske genom pass. Det passet kan innehålla alla uppgifter som krävs enligt svensk lag för att fastställa utlänningens identitet men det betyder inte att passhandlingen har godtagits. T.ex. har afghanska pass givits lågt bevisvärde men kan vid en sammantagen och fri bevisvärdering av utlänningens utsaga och andra handlingar vara tillräckligt för att klarlägga utlänningens identitet. Det kan tolkas på ett sådant sätt att det inte är absolut nödvändigt för utlänningen att ha ett hemlandspass om identiteten kan styrkas på annat sätt, genom andra handlingar som visar på vem utlänningen är. Det kan också tolkas på det sätt som för afghanska passhandlingar som har givits ett lägre bevisvärde. Jag tolkar att en sammantagen bedömning där det lutar mer mot att utlänningens identitet är styrkt, borde räcka för att utlänningen ska beviljas uppehållstillstånd. Som bevisvärdet för afghanska passhandlingar borde också somaliska passhandlingar ha och istället borde bedömning göras av samtliga bevis och dokument än att endast avslå ansökan pga. att utlänningen inte kunde styrka sin identitet.

Migrationsverket utfärdar resedokument för flyktingar och statslösa för resor utanför Sverige men kan också utfärda främlingspass eller provisoriska främlingspass till utlänningar som t.ex. ha beviljats uppehållstillstånd. Främlingspass och provisoriska främlingspass utfärdas för utlänningar som inte har någon passhandling eller saknar möjlighet att införskaffa ett sådant. Det visar enligt min mening på att lagstiftaren har försökt skapa möjlighet för utlänningar som t.ex. kommer från ett land vars myndigheter inte fungerar. Men om identiteten inte är styrkt, så görs inte en materiell prövning av anknytning och därmed kan utlänningen inte beviljas ett uppehållstillstånd. Beviljas inte utlänningen ett uppehållstillstånd så kan Migrationsverket inte utfärda ett främlingspass. Konsekvensen blir att utlänningar som ansöker om att få komma till anhöriga i Sverige pga. anknytning inte kommer att få sin ansökan prövad på materiella grunder om utlänningens identitet inte är klarlagd. Passkravet har ett bra syfte enligt min mening men fungerar inte bra eftersom lagstiftaren har ställt ett krav på en enskild, oavsett om det är en utlänning eller inte, att förmå sig att skaffa ett pass som godtas, fastän lagstiftaren är medveten om problematiken som ligger på

statlig nivå i vissa länder. Passkravets funktion har enligt min mening brutit då en utlänning inte kan ge ”bättre” dokumentation än vad den själv kan få från sitt egna land.

Genom mål UM 8296-09 och UM 1014-09 förtydligade Migrationsöverdomstolen passkravet och angav att om passkravet inte var uppfyllt kan heller inte ett uppehållstillstånd beviljas såvida inte utlänningen är undantagen från passkravet. I båda målen åter hänvisar Migrationsöverdomstolen till målen MIG 2007:30 och MIG 2007:54 där det tidigare hade konstaterats att utan giltig passhandling kan uppehållstillstånd inte beviljas och att passkravet följer både av utlänningslagen samt familjeåterföreningsdirektivet. Det bli motsägelsefullt gentemot det tidigare framlagda om pass och passkravet eftersom det angavs att om identiteten kunde styrkas på annat sätt än genom passhandling ska främlingspass beviljas utlänningen. Nu har målen från Migrationsöverdomstolen fastslagit att om utlänningen inte har någon giltig passhandling ska inte heller uppehållstillståndet beviljas. Återigen kommer jag till att ett statligt problem där myndigheter inte fungerar kan inte läggas på den enskilde. Den enskilde kan inte som medborgare i det land, ge några godtagbara handlingar då problemet ligger på statlig nivå. Domarna från Migrationsöverdomstolen kan enligt min mening jämföras med metaforen om att man inte ska sparka på någon som redan ligger ner. Kraven som ställs på utlänningarna är bortom vad som anses som skäligt och oacceptabelt.

Om utlänningen har styrkt sin identitet genom godtagbara identitetshandlingar och uppfyllt kravet för passhandling går handläggningen vidare till den materiella delen av ansökan, där anknytningen prövas. Om utlänningen och anknytningspersonen har något av anknytningarna som framgår av lagen beviljas ett uppehållstillstånd. Syftet med identitetsuppgifter och uppgifter om förhållandet har enligt min mening till syfte att t.ex. inte barn eller vuxna tvingas in i en situation som kan innebära fara för de. Identitetskravet och passkravet kan för utomstående uppfattas som väldigt hårda lagregler som ger en negativ effekt i praktiken till barnfamiljer och förhållande generellt, men syftet och tanke bakom reglerna är avsevärt större anser jag. Anta att identitetskravet inte ligger på nivån att den ska vara styrkt utan istället räcker det att utlänningen har gjort det sannolikt. Det kan innebära att fel utlänningar förenas med fel anhöriga. Vidare kan det också innebära att utlänningens bakgrund inte heller stämmer. Det kan egentligen var en helt annan person med en helt annan bakgrund som kan innebära fara för anknytningspersonen i Sverige, men också för samhället. Om vi utvecklar och spekulerar kring ett av mål från Migrationsöverdomstolen, MIG 2009:17 där system till barnen inte kunde styrka sin rätt att föra barnens talan. Om barnen vill förenas med system i Sverige är det möjligt om lagreglerna och dess krav uppfylls. Låt säga att sys-

tern till barnen får föra deras talan och uppehållstillstånd beviljas. Är det inte av väsentlighet att krav ställs på dödsattest för barnens föräldrar eller vårdnadshavare, för oavsett om lagen kan verka hård mot familjer i praktiken så är syftet större, att inte begå misstag. Att föra ett barn från ett land till ett annat land utan att försäkra sig om att barnens vårdnadshavare inte är vid liv kan senare leda till större konsekvenser som t.ex. kan tänkas att det barnet får placeras på fosterhem fram till dess att familjen kan förenas i Sverige eller i hemlandet. Det är därför viktigt att fastställa utlänningens identitet, med dokument för att ens göra en materiell prövning och handlar ärendet om omyndiga barn är det av större vikt att identitetsuppgifterna stämmer och är styrkta samt att den person som för barnens talan är den rätta ställföreträdaren.

Problematiken har under den senaste tiden varit att utlänningar från en del länder inte har förmått sig att frambringa skriftliga dokumentationer som visar vem utlänningen är och ansökningar har endast innehållit som dokumentation muntliga utsagor samt fotografier. Den relativt nya paragrafen om DNA ger Migrationsverket möjlighet att fastställa om det föreligger ett släktskap mellan utlänningen och anknytningspersonen. DNA analysen visar att det föreligger ett släktskap mellan utlänningen och anknytningspersonen eller inte men den visar inte vem utlänningen är.

Identitetskravet och passkravet är enligt min mening till stor del rimliga. Kraven har ett fungerande syfte och jag anser att kraven har ett konkret behov av att finnas kvar även efter tillträdet av en ny lag 2012. Dock anser jag att kraven inte längre är att anse som fullt rimliga pga. effekten. Lag är i teorin väl utformat och klara men i praktiken blir effekten större då krav ställs bortom rimliga möjligheter mot den enskilde. Ett statligt problem kan inte ställas på en utlänning enligt min mening som vill förenas med sin anhörig. Lagstiftaren borde enligt min åsikt skapa ett skäligt undantag som dock inte medför till att kravet på pass och identitet tas bort helt. Det kan antas räcka med ett undantag för utlänningar som har medborgarskap i ett land, vars myndigheter inte fungerar på ett sådant sätt att utlänningen inte kan förmå att skaffa handlingar som godtas. Dock ska krav ställas på att utlänningen i alla fall har försökt visa sin identitet. Undantaget ska innebära en lättnad.

Referenslista

Offentliga tryck

Författningar

1927 års Utlänningslag

Föräldrabalken(1949:381)

Lagen(1971:796) om internationella rättsförhållanden rörande adoption

Rättegångsbalken(1972:740)

Utsökningsbalken(1981:774)

1989 års Utlänningslag

Lagen(1994:1 117) om registrerat partnerskap

Förordningen (1997:698) om Europeiska Unionens provisoriska resehandlingar

Lagen(1997:191) med anledning av Sveriges tillträde till Haagkonventionen om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner

Lagen (2000:334) om Schengens informationssystem

Lag(2001:82) om svenskt medborgarskap

Sambolagen(2003:376)

Lagen(2005:429) om god man för ensamkommande barn

Utlänningslag(2005:716)

Utlänningsförordning(2006:97)

Propositioner

Kungl. Maj:t:s prop. 1927 nr 198

Prop. 1979/80:96 med förslag till ny utlänningslag m.m.

Prop. 1988/89:86 med förslag till ny utlänningslag m.m.

Prop. 1994/95:179 Ändringar i utlänningslagen (1989:529)

Prop. 1996/97:25 Svensk migrations politik i globalt perspektiv

Prop. 1997/98:178 Medborgarskap och identitet

Prop. 1999/2000:43 Uppehållstillstånd på grund av anknytning

Prop. 2004/05:170 Ny instans- och processordning i utlännings- och medborgarskapsärenden

Prop. 2005/06:72 Genomförande av EG-direktivet om rätt till familjeåterförening samt vissa frågor om handläggning och DNA-analys vid familjeåterförening

Prop. 2009/10:77 Försörjningskrav vid anhöriginvandring

Prop. 2009/10:137 Åtgärder mot familjeseparation inom migrationsområdet

Prop. 2011/12:1 Budgetpropositionen för 2012

Statens Offentliga Utredningar

SOU 2002:13 Vår anhöriginvandring

SOU 2004:74 Utlänningslagstiftningen i ett domstolsperspektiv

SOU 2008:114 Försörjningskrav vid anhöriginvandring

SOU 2011:28 Cirkulär migration och utveckling – förslag och framåtblick

Direktiv

Familjeåterföreningsdirektivet - EG-direktivet om rätt till familjeåterförening (2003/86/EG) av den 22 september 2003, EUT L 251, 3.10.2003, s.12, Celex nr 32003L0086

Rörlighetsdirektivet - Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG

Skyddsdirektivet - Rådets direktiv 2004/83/EG av den 29 april 2004 om miniminormer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer skall betraktas som flyktingar eller som

personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning och om innehållet i det beviljade skyddet

Asylprocedurdirektivet - Rådets direktiv 2005/85/EG av den 1 december 2005 om miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller återkallande av flyktingstatus

Övrigt

Konventionen den 28 juli 1951 angående flyktingars rättsliga ställning (SÖ 1954:55)

Konventionen den 28 september 1954 angående statslösa personers rättsliga ställning (SÖ 1959:16)

Romfördraget

Beslut fattat av företrädarna för regeringarna i Europeiska Unionens medlemsstater, församlade i rådet av den 25 juni 1996 om införandet av provisorisk resehandling (94/409/GUSP)

Lagrådsremiss: Försörjningskrav vid anhöriginvandring, 12 november 2009

MÅL

Migrationsöverdomstolen

MIG 2007:30	MIG 2007:45	MIG 2007:54	MIG 2008:1
MIG 2009:1	MIG 2009:35	MIG 2011:1	
MIG 2009:6	MIG 2009:17		

Utlänningsmål

Reg. 9-94	UM 6658-08	UM 5156-09	UM 7169-10
Reg. 45-94	UM 1014-09	UM 8111-09	UM 8325-10
Reg. 88-97	UM 10061-09	UM 8112-09	UM 9536-10
UM 6595-08	UM 1358-09	UM 8296-09	UM 2183-10

Utlänningsnämndens beslut

UN 302-97	UN 304-97	UN 390-00	UN 418-00
UN 303-97	UN 319-97	UN 391-00	UN 240-94

RÄTTSLIG STYRNING

RCI 16/2011 – Rättsligt ställningstagande angående kraven på klarlagd identitet och pass i ärenden om uppehållstillstånd.

FÖRESKRIFTER

MIGRFS 07/2010 om försörjningskravet vid anhöriginvandring.

MIGRFS 7/2011 om var en ansökan om uppehållstillstånd ska lämnas in.

SOSFS 2003:5 Socialstyrelsens allmänna råd om ekonomiskt bistånd.

LITTERATUR

Wikrén, G./Sandesjö, H., Utlänningslagen med kommentarer, 8 uppl., Stockholm 2006

Rosén, A., Är detta seriöst? : en studie av anhöriginvandring till Sverige, Socialhögskolan, Lunds universitet, 2010.

United Nations High Commissioner for Refugees – handbook.

Övrigt

LIFOS; Kommentar till Migrationsöverdomstolens beslut den 22 oktober 2009 mål nr. UM 5156-09 angående bevisvärdet hos afghanska pass.

Lagkommentar från Karnov till 2 kap. 12 § UtfF av Ingela Fridström, (19/9 2011).

PRESSMEDDELANDE

12 november 2009 Justitiedepartementet.

<http://www.sweden.gov.se/sb/d/11383/a/135252>

ELEKTRONISKA KÄLLOR

Migrationsverket

www.migrationsverket.se

Nationalencyklopedin

<http://www.ne.se/sok?q=pass>

Regeringskansliet

<http://regeringen.se/sb/d/9685>

<http://regeringen.se/sb/d/9688>

<http://regeringen.se/sb/d/13974>

<http://regeringen.se/sb/d/13975>

<http://regeringen.se/sb/d/15080/a/175694>

<http://regeringen.se/sb/d/10456/a/175607>

<http://regeringen.se/sb/d/15080/a/175694>

<http://regeringen.se/sb/d/13974/a/158075>

<http://regeringen.se/sb/d/13974/a/157999>